

י"ב בתמוז תשע"ג

20 ביוני 2013

חוזר מס' ח-06-2388

לכבוד

התאגידים הבנקאיים וחברות כרטיסי האשראי

הנדון: שילוב מכתבי הפיקוח על הבנקים בהוראות הדיווח לציבור

(הוראות דיווח לציבור)

מבוא

1. בשנים האחרונות פרסם הפיקוח על הבנקים מכתבים אשר כללו הנחיות שהתייחסו לגילוי ומדידה בדוחות לציבור של תאגידים בנקאיים וחברות כרטיסי אשראי. לאור האמור, ולאור הניסיון שנצבר, נוצר צורך לעדכן את הוראות הדיווח לציבור.
2. לאחר התייעצות בוועדת הקשר של לשכת רואי חשבון בישראל עם המפקח על הבנקים ובוועדה המייעצת בעניינים הנוגעים לעסקי בנקאות, אני מתקן את הוראות הדיווח לציבור כמפורט להלן.

התיקונים להוראות

חשיפה למוסדות פיננסיים זרים

3. נוספו סעיף 2.(יא)(א2) (בעמוד 3-630) ונספח ד' להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח הדירקטוריון, כמפורט בהוראה.
4. נוסף סעיף קטן ג1. בעמוד 3-680, כמפורט בהוראה.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי שפורטו במכתבנו מס' ח-95 / 088S8527 מיום 2 בנובמבר 2008.

הלוואות לדיור והלוואות לקבוצות רכישה

5. נוסף סעיף 2.(יא)(ב2), ונספח ה', להוראות הדיווח לציבור בדבר "דוח דירקטוריון" (630), ונוסף סעיף קטן ג2. בעמוד 3-680, כמפורט בהוראה.

הסבר:

- כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי לגבי הלוואות לדיור שפורטו במכתבנו מס' ח-244 / 118S1582 מיום 15 במאי 2011.
6. נוספה הגדרה לקבוצת רכישה בעמוד 4-10-661 להוראות הדיווח לציבור.
 7. נוספו דרישות לסיווג אשראי שניתן לקבוצות רכישה לפי ענפי משק בתוספת ו' לסקירת ההנהלה בדוח השנתי (עמוד 5.2-640).

8. נוספו הבהרות לשיטת חישוב ההפרשה להפסדי אשראי בנספח י"ב להוראות הדיווח לציבור (עמ' 104-669).

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי והמדידה בגין הלוואות שניתנו לקבוצות רכישה שפורטו במכתבנו מס' 108S0817 מיום 15 באוגוסט 2010.

דוח רואה החשבון המבקר

9. בסעיף 2 להוראת דיווח לציבור 655 "דוחות רואה החשבון המבקר":

9.1. במקום "רווחיהן מפעולות מימון" יבוא "הכנסותיהן מריבית, נטו".

9.2. במקום "הפרשה לחובות מסופקים" יבוא "הוצאות בגין הפסדי אשראי".

9.3. במקום "הרווח המאוחד מפעולות מימון" יבוא "ההכנסות במאוחד מריבית, נטו".

הסבר:

כדי להתאים את דוח רואה החשבון המבקר למתכונת החדשה של דוח רווח והפסד בהוראות דיווח לציבור.

10. נוספה דוגמה לדוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של בנק לדוגמא בע"מ – דוחות כספיים לתקופות ביניים מאוחדים בעמוד 10.5-680, כמפורט בהוראה.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור דוגמא לדוח סקירה של רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של תאגיד בנקאי, בהתאם למכתבנו מס' 098s9164 מיום 30 ביוני 2009.

השקעות בניירות ערך

11. **זכויות מוטב שנרכשו** - נוסף סעיף 26 להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח כספי שנתי, כמפורט בהוראה.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את ההנחיות למדידת הכנסות ריבית וירידת ערך של זכויות מוטב שנרכשו שפורטו במכתבנו מס' הס - 108 מיום 3 בדצמבר 2008.

12. **גילוי על השקעה בניירות ערך מגובי נכסים** –

12.1. נוספו הנחיות בסעיף קטן (9) בעמוד 5.1-640, כמפורט בהוראה.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את ההנחיות לסיווג לפי ענפי משק של השקעה באגרות חוב מגובות בנכסים שפורטו במכתבנו מס' 088S7789 מיום 24 בפברואר 2008.

12.2. נוסף סעיף 27 להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח כספי שנתי, כמפורט בהוראה. בהתאם לדרישות הגילוי, נכלל פירוט נוסף למתכונת ביאור 3 בדוח הכספי השנתי (עמודים 669-14.2-14.3) וביאור 1 בדוח הכספי הרבעוני.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי לגבי פירוט סוגי השקעות בניירות ערך מגובי נכסים שפורטו במכתבנו מס' 078S7509 מיום 21 בנובמבר 2007.

13. ירידת ערך של ניירות ערך –

13.1. **ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך** – נוסף נספח ט"ז להוראות הדיווח לציבור (עמ' 172-669), כמפורט בהוראה. נוספה הפניה לנספח ט"ז מסעיף א.26. להוראות הדיווח לציבור (עמ' 4.3-662).

הסבר: כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את מכתבינו מספר הס-144 מיום 1.3.2009 ומספר הס-159 מיום 9.6.2009.

13.2. **גילוי על ניירות ערך מוחזקים לפדיון וזמינים למכירה שנמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש** – נוסף סעיף קטן א.26.ב., כמפורט בהוראה. בהתאם לדרישות הגילוי, נכלל פירוט נוסף למתכונת ביאור 3 בדוח הכספי השנתי (עמ' 14.1-669) וביאור 1 בדוח הכספי הרבעוני (עמ' 16.2-680).

הסבר:

13.2.1. כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי לגבי ניירות ערך מגובי נכסים בפוזיציות הפסד שטרם מומש, שפורטו במכתבנו מס' 078S7509 מיום 21 בנובמבר 2007 ואת דרישות הגילוי לגבי כל ניירות הערך בפוזיציות הפסד שטרם מומש שנכללו במכתבנו מס' הס-101 מיום 9 בנובמבר 2008.

13.2.2. דרישות הגילוי במכתבים אלה אוחדו והובהרו כך ש:

13.2.2.1. הגילוי על משך הזמן שבו ניירות הערך נמצאים בפוזיציות הפסד שטרם מומש, מתייחס לכל ניירות הערך, נכלל כולו בביאור ניירות ערך, ומתייחס רק לתקופות עד שנה ומעל שנה.

13.2.2.2. הגילוי שניתן בדוח הדירקטוריון לגבי חומרת ירידת הערך שולב בביאור ניירות ערך. מתכונת הגילוי הותאמה לסוגי ניירות הערך להם ניתן גילוי בביאור.

14. **גילוי על מדיניות חשבונאית** – נוספה בעמוד 12-669 דרישה להתייחס, במסגרת ביאור מדיניות חשבונאית, לירידת ערך של ניירות ערך ולהכנסות ריבית וירידת ערך בגין ניירות ערך מגובי נכסים.

התקשרויות עם מבני איגוח

15. נוסף סעיף קטן (ח) בעמוד 2.1-630.

16. נוסף סעיף 47.ב. להוראות הדיווח לציבור בדבר דוח כספי שנתי, בדבר גילוי על חשיפה למבני איגוח של נכסים שהיו בבעלות צדדים אחרים, כמפורט בהוראה. נוסף למתכונת ביאור 18ז (עמוד 52.11-669), בדבר חשיפת אשראי הנובעת ממבני איגוח, כמפורט בהוראה.

17. נוספה בעמוד 12-669 דרישה להתייחס, במסגרת ביאור מדיניות חשבונאית, לאיחוד ישויות עם זכויות משתנות.

הסבר:

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את דרישות הגילוי שפורטו במכתבנו d7707104 מיום 21.2.2008. ההפניות להגדרות בהוראות יחס ההון בארה"ב הוחלפו להפניות להגדרות בהוראת ניהול בנקאי תקין 205 – מדידה והלימות הון – סיכון אשראי – איגוח. הובהר שניתן לשלב את

המידע שנדרש לפי סעיף זה בביאורים אחרים מסוימים, ובלבד שתיכלל הפניה מביאור 18 אל הביאור המתאים.

תנאים לגילוי על התחייבויות למתן אשראי או הוצאת ערבות

18. נוסף סעיף 6א. בעמוד 10-663, כמפורט בהוראה.

הסבר :

כדי לשלב בהוראות הדיווח לציבור את ההנחיות שנקבעו במכתבנו מספר 078S7087 מיום 19.6.07.

מכתבי הפיקוח על הבנקים שפורסמו עד למועד חוזר זה

19. מצ"ב בנספח רשימה של מכתבים אשר פורסמו על ידי הפיקוח על הבנקים, אשר יפסיקו לחול מיום 31.12.2013. בכוונתנו לסמן מכתבים אלה בנפרד באתר האינטרנט של הבנק. ככלל, מכתבים אלה ימשיכו להיות רלוונטיים לדוחות שנתיים ורבעוניים עד ליום 30.9.2012. בנוסף, מכתבים אלה יכולים לשמש כחומר רקע להבנת הוראות הדיווח לציבור, לרבות הוראות שנקבעו בחוזר זה.

20. חוזר זה אינו משלב בהוראות הדיווח לציבור את כל מכתבי הפיקוח על הבנקים הקשורים שפורסמו עד למועד חוזר זה. מכתבים שלא צוינו בחוזר זה ימשיכו לחול.

תחילה והוראות מעבר

21. הוראה זו תחול על דוחות שנתיים ורבעוניים מיום 31.12.13 ואילך. יש לסווג מחדש מספרי השוואה כדי להתאים למתכונת הגילוי החדשה, אם רלוונטי.

עדכון הקובץ

22. מצ"ב בנספח דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור.

בכבוד רב,

דוד זקן

המפקח על הבנקים

23. מצ"ב דפי עדכון לקובץ הוראות הדיווח לציבור. להלן הוראות העדכון:

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(6/13) [5] 630-2.1	(12/12) [4] 630-2.1
(6/13) [1] 630-2.2	-----
(6/13) [20] 630-3	(3/12) [19] 630-3
*(4/11) [6] 630-3.1	(4/11) [6] 630-3.1
(6/13) [4] 630-10	(12/04) [3] 630-10
(6/13) [1] 630-11-13	-----
*(3/12) [15] 640-5	(3/12) [15] 640-5
(6/13) [7] 640-5.1	(3/12) [6] 640-5.1
(6/13) [7] 640-5.2	(4/13) [6] 640-5.2
*(4/11) [4] 640-5.3	(4/11) [4] 640-5.3
(6/13) [18] 640-24	(3/12) [17] 640-24
(6/13) [8] 640-25	(3/12) [7] 640-25
(6/13) [3] 655-3	(3/09) [2] 655-3
*(3/11) [3] 655-4	(3/11) [3] 655-4
(6/13) [14] 661-3	(3/12) [13] 661-3
(6/13) [18] 661-4	(12/11) [17] 661-4
*(1/13) [4] 661-10.3	(1/13) [4] 661-10.3
(6/13) [7] 661-10.4	(1/13) [6] 661-10.4
(6/13) [5] 662-4.3	(10/07) [4] 662-4.3
(6/13) [1] 662-4.3.1-4.3.2	-----
(6/13) [3] 662-4.4	(12/11) [2] 662-4.4
(6/13) [1] 662-4.4.1	-----
*(10/10) [3] 663-9.1	(10/10) [3] 663-9.1
(6/13) [10] 663-10	(2/07) [9] 663-10
*(1/06) [1] 663-11.3	(1/06) [1] 663-11.3
(6/13) [13] 663-12	(2/06) [12] 663-12
(6/13) [1] 663-12.1	-----
*(12/12) [19] 668-1	(12/12) [19] 668-1
(6/13) [24] 668-2	(12/12) [23] 668-2
(6/13) [3] 668-3	(5/12) [2] 668-3
*(11/11) [13] 669-11	(11/11) [13] 669-11
(6/13) [18] 669-12	(4/11) [17] 669-12
*(12/04) [9] 669-13	(12/04) [9] 669-13

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(6/13) [14] 669-14	(12/11) [13] 669-14
(6/13) [1] 669-14.1-14.3	-----
(6/13) [14] 669-15	(12/11) [13] 669-15
*(4/13) [16] 669-16	(4/13) [16] 669-16
*(11/12) [1] 669-52.9	(11/12) [1] 669-52.9
(6/13) [2] 669-52.10	(11/12) [1] 669-52.10
(6/13) [1] 669-52.11	-----
(6/13) [2] 669-104-104.6	(4/11) [1] 669-104-104.6
(6/13) [1] 669-104.7	-----
*(5/12) [1] 669-171	(5/12) [1] 669-171
(6/13) [1] 669-172-177	-----
(6/13) [15] 680-2	(4/11) [14] 680-2
(6/13) [21] 680-3	(3/12) [20] 680-3
(6/13) [21] 680-6	(4/13) [20] 680-6
*(12/12) [15] 680-7	(12/12) [15] 680-7
(6/13) [2] 680-10.4	(3/08) [1] 680-10.4
(6/13) [1] 680-10.4.1	-----
*(3/12) [16] 680-11	(3/12) [16] 680-11
(6/13) [1] 680-16.2-16.5	-----
(6/13) [5] 691B-3	(4/11) [4] 691B-3
*(4/11) [4] 691B-3.1	(4/11) [4] 691B-3.1
*(4/13) [2] 699-104	(4/13) [2] 699-104
(6/13) [2] 699-105	(4/13) [1] 699-105
(6/13) [1] 699-106	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

נספח – רשימת מכתבים שיפסיקו לחול מיום 1.7.2013

מספר	תאריך	נושא	סטטוס
078S7087	19.6.07	גילוי על מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי	שולב בהוראות בחוזר זה. יחס הון מזערי טופל במסגרת אימוץ באזל 2
D6615114	4.6.07	טיפול חשבונאי בהשאלות שמנוהלות כאשראי	שולב בהוראות – תקנים 166+167
D7705102	5.8.07	תקני חשבונאות של המוסד הישראלי לתקינה	לא רלוונטי - לאור אימוץ IFRS
078s7509	21.11.07	גילוי מיוחד לגבי מכשירים מגובי נכסים	שולב בהוראות בחוזר זה
088s7647	14.1.08	סיווג חובות בעייתיים – נב"ת 325	לא רלוונטי
088s7654	27.1.08	הצגת הכנסות מכרטיסי אשראי	שולב בהוראות – עמלות
D6615119	19.2.08	טיפול חשבונאי בהשאלות עם תמורה	שולב בהוראות - תקנים 166+167
D7707104	21.2.08	גילוי מיוחד לגבי התקשרויות עם מבני איגוח	שולב בהוראות בחוזר זה
088S7789	24.2.08	יחס הון מזערי בגין אג"ח מגובות נכסים וסיווג לצורך סיכון אשראי לפי ענפי משק	שולב בהוראות בחוזר זה. יחס הון מזערי טופל במסגרת אימוץ באזל 2
088s7795	26.2.08	דמי תפעול קופות גמל	שולב בהוראות – עמלות
088s7811	3.3.08	נדל"ן להשקעה	לא רלוונטי – לאור אימוץ IFRS
088s8298	18.8.08	תקן חשבונאות ישראלי 13 מתוקן	לא רלוונטי – לאור אימוץ IFRS
הס-95 /088s8527	2.11.08	חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים	שולב בהוראות בחוזר זה
הס-101	9.11.08	גילוי על ירידת ערך של ניירות ערך זמינים למכירה	שולב בהוראות בחוזר זה
הס-108	3.12.08	הכנסות ריבית וירידת ערך של זכויות מוטב שנרכשו	שולב בהוראות בחוזר זה
הס-144	1.3.09	ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני	שולב בהוראות בחוזר זה
הס-159	9.6.09	מדידת שווי הוגן, גילוי על שווי הוגן, זיהוי והצגת ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני	שולב בהוראות - תקן 157 וחוזר זה
098s9164	30.6.09	תקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל	שולב בהוראות בחוזר זה
088s8667	31.8.09	יישום סעיף 404 ל-SOX	לא רלוונטי
098s9372	6.9.09	העברות ושירות של נכסים פיננסיים ואיחוד ישויות עם זכויות משתנות	שולב בהוראות – תקנים 166+167
הס-165	21.2.10	דיווח על ההשפעה של ההוראה למדידה וגילוי של חובות פגומים הפרשה להפסדי אשראי	לא רלוונטי
108s0817	15.8.10	הפרשה לחובות מסופקים בגין קבוצות רכישה וגילוי על קבוצות רכישה	שולב בהוראות בחוזר זה
118s1582	15.5.11	גילוי על הלוואות לדיוור	שולב בהוראות בחוזר זה
108s1070	23.5.11	דיווח על ההשפעה – עלויות טכנולוגיית המידע	לא רלוונטי
118s1967	24.7.11	גילוי על סיכון אשראי בעייתי של אנשים פרטיים	שולב בהוראות – גילוי על סיכון אשראי

- סעיף. בנוסף, יינתן גילוי בדבר המדיניות החשבונאית לפיה חושבו ונרשמו הסכומים, לרבות שיטת ההקצאה של עלויות בין פעילויות שונות.
- (2) גילוי כמותי לסך העלויות בגין מערך טכנולוגיית המידע שלא נרשמו בדוח רווח והפסד כהוצאה, אלא נרשמו בשנת הדיווח כנכסים בדוח הכספי, כגון עלויות פיתוח תוכנה שהונו וחומרות ותוכנות שנרכשו, תוך פירוט הסכומים המרכיבים את סך ההשקעה. לגילוי הכמותי יתווסף הסבר המבהיר את מהות העלויות.
- (3) גילוי כמותי ליתרת הנכסים בגין מערך טכנולוגיית המידע לסוף שנת הדיווח.
- (2ח) כאשר מהותי, התפתחות בהכנסות ובהוצאות (כולל הפרשה להפסדי אשראי והפסדים בגין ירידת ערך השקעות) בגין התקשרויות עם מבני איגוח, לרבות בגין השקעות בניירות ערך של מבני איגוח.
- (ט) התפתחות שיעורי ההכנסות, שיעורי ההוצאות ופערי הריבית (כמפורט בתוספת ג' לסקירת ההנהלה) - תוך התייחסות להשפעת השינויים בכמויות ובמחירים על ההכנסה וההוצאה וכן היחס בין סך ההכנסות מריבית נטו לבין היתרה הממוצעת של הנכסים הכספיים נושאי הריבית;
- (1ט) תידון ההשפעה של יחסי גידור ושל עסקאות אחרות במכשירים נגזרים המהווים חלק ממערך ניהול הנכסים וההתחייבויות של הבנק (ALM) על שיעורי ההכנסה וההוצאה ועל הכנסות מימון שאינן מריבית.

(י) מצב האמצעים ההוניים של התאגיד והשינויים בהם, לרבות :

- (1) הנפקות הון ;
 - (2) חלוקת דיבידנד ;
 - (3) השפעת שיטת הטיפול בפעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של התאגיד הבנקאי על ההון העצמי ;
- (יא) תיאור עקרונות ניהול הסיכונים של התאגיד לרבות מגמת ההתפתחות, המדיניות והבקרה על יישומה¹. בדיווח תיכלל התייחסות להתפתחות מדדי הסיכון השונים, לרבות :
- (1) יחס ההון לרכיבי הסיכון ; אם נקבע לתאגיד הבנקאי יחס הון מזערי גבוה מ- 9%, בין על פי דרישת המפקח ובין על פי החלטת התאגיד הבנקאי, יש לציין את היחס שנקבע ונסיבות קביעתו ;
 - (2) סיכון אשראי :
 - (א) שיעור יתרת אשראי לציבור פגום מיתרת האשראי לציבור ;
 - (ב) שיעור יתרת אשראי לציבור שאינו פגום שנמצא בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת האשראי לציבור ;
 - (ג) שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור ;
 - (ד) שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור מיתרת אשראי לציבור פגום ;
 - (ה) שיעור סיכון אשראי בעייתי בגין הציבור מסיכון אשראי כולל בגין הציבור ;
 - (ו) שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של אשראי לציבור ;
 - (ז) שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת האשראי לציבור הממוצעת ;
 - (ח) שיעור המחיקות נטו בגין אשראי לציבור מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין אשראי לציבור.
- לעניין סעיף זה, יתרת האשראי לציבור תחושב לפי יתרת החוב הרשומה של האשראי לציבור.
- (א2) תאגיד בנקאי, שיש לו חשיפת אשראי מהותית למוסדות פיננסיים זרים יכלול פרטים בדבר חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים, בהתאם לנדרש בנספח ד'.
- (ב2) סיכונים בתיק ההלוואות לדיור :
- (א) תאגיד בנקאי יכלול דיון מורחב בדבר ההתפתחויות בסיכונים הקיימים בתיק ההלוואות לדיור שלו, ובדבר הפעולות שהוא מבצע כדי להתמודד ולנהל סיכונים אלה.
 - (ב) על הדיון לכלול התייחסות להתפתחויות ביתרות ובביצועים של הלוואות לדיור, לפי מאפיינים של הלוואות לדיור החושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי גבוה יותר. ראה בנספח ה' דוגמאות למאפיינים כאמור.
 - (ג) תיאור הפעילות שהתאגיד הבנקאי מבצע כדי להתמודד עם ההתפתחויות בסיכונים האשראי בגין ההלוואות לדיור עשויות לכלול התייחסות לנקודות הבאות :
 - (1) תיאור נהלי החיתום של הלוואות לדיור בכלל, ובפרט תיאור כיצד תוכננו נהלי החיתום כדי לבקר את סיכון האשראי הנובע מגידול מהיר ביחס לעבר באשראי לדיור ומהלוואות לדיור עם מאפייני סיכון משמעותיים וכיצד מנהלי האשראי מפקחים ועקבים אחר מאפייני סיכון ושינויים מתקופה לתקופה במאפיינים אלה.

¹ במסגרת זו תיכלל בין היתר התייחסות למדיניות של התאגיד הבנקאי לזיהוי סיכון סביבתי מהותי בעת מתן אשראי.

(2) תיאור של פעילויות התאגיד הבנקאי המיועדות להפחתת סיכון האשראי בגין הלוואות לדיור כמו הסדרי ביטוח, והשפעתן, אם קיימת, של פעילויות אלה על הדוחות הכספיים.

(ד) יש ללוות את הדיון בגילוי כמותי מתאים, ככל שהמידע מצוי בתאגיד הבנקאי, תוך הבהרת ההגדרות שלפיהן נערך המידע.

(3) יפורטו יתרות סיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים, לפי מתכונת הלוח בנספח א'. לעניין זה: "נכסים שאינם מבצעים" – חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ונכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו.

(א3) יש להתייחס בדיון, בין היתר, אל שינויים מתקופת דיווח אחת לתקופת דיווח שניה בכל אחד מרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי (ראה סעיף 3.29. בפרק על דוח כספי של תאגיד בנקאי). יש לדון במידה שבה הפסדי האשראי בפועל היו שונים מהאומדנים המקוריים. הסיבות לשינויים באומדנים של הנהלת התאגיד הבנקאי יבהירו את הגורמים שעליהם נסמכה ההנהלה כדי לקבוע שהאומדנים המעודכנים הינם נאותים יותר, וכיצד נקבעו האומדנים המעודכנים. תאגיד בנקאי המיישם תהליך שיטתי צריך לרשום הוצאות בגין הפסדי אשראי המשקפות שינויים באיכות הנכסים, כפי שאלה נמדדים בסקירות תקופתיות של תיק האשראי שמבצע התאגיד הבנקאי. יש לדון בסיבות לשינויים באיכות הנכסים של התאגיד הבנקאי ולהסביר כיצד שינויים אלה השפיעו על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ועל ההוצאות בגין הפסדי אשראי. אם ההפסדים ההיסטוריים נראים נמוכים או גבוהים ביחס לרמת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בתאריך המאזן האחרון המוצג, יש להסביר את ההבדל. אם התאגיד הבנקאי שינה את שיטת

נספח ג' - דוגמת לוח לסעיף 2(כו)

(דוח זה יימסר על-ידי הדירקטוריון לאסיפה הכללית של בעלי המניות מקום בו נדרש דיווח כזה).

^{3,2,1} שכר רואה החשבון המבקר

<u>התאגיד הבנקאי</u>		<u>המאוחד</u>		
<u>19X-1</u>	<u>19X0</u>	<u>19X-1</u>	<u>19X0</u>	
<u>באלפי שקלים חדשים</u> <u>סכומים מדווחים</u>				
0	0	0	0	עבור פעולות הביקורת ⁴ :
0	0	0	0	א.ב. רוה"ח המבקר / א ו- ב
0	0	0	0	רוה"ח המבקרים המשותפים
0	0	0	0	רואה חשבון מבקר אחר
0	0	0	0	סה"כ
עבור שירותים הקשורים לביקורת ^{6,5} :				
0	0	0	0	א.ב. רוה"ח המבקר / א ו- ב
0	0	0	0	רוה"ח המבקרים המשותפים
0	0	0	0	רואה חשבון מבקר אחר
עבור שירותי מס ³ :				
0	0	0	0	א.ב. רוה"ח המבקר / א ו- ב
0	0	0	0	רוה"ח המבקרים המשותפים
0	0	0	0	רואה חשבון מבקר אחר
עבור שירותים אחרים ² :				
0	0	0	0	א.ב. רוה"ח המבקר / א ו- ב
0	0	0	0	רוה"ח המבקרים המשותפים
0	0	0	0	רואה חשבון מבקר אחר
0	0	0	0	סה"כ
0	0	0	0	סה"כ שכר של רו"ח מבקרים
-	-	0	0	שכר א.ב. רוה"ח המבקר/ א ו- ב
-	-	0	0	רוה"ח המבקרים המשותפים
-	-	0	0	מעיסוקים אחרים ללקוח ⁷

¹ דיווח של הדירקטוריון לאסיפה הכללית השנתית על שכר רואה החשבון המבקר בעבור פעולות הביקורת ועבור שירותים נוספים לביקורת, לפי סעיפים 165 ו-167 לחוק החברות, התשנ"ט – 1999.

² שכר רואה החשבון המבקר כולל תשלומים לשותפויות ולתאגידים בשליטתם וכן כולל תשלומים ע"פ חוק מע"מ. כולל שכר ששולם ושכר שנצבר.

³ ביקורת דוחות כספיים שנתיים וסקירת דוחות ביניים.

⁴ תתואר מהות השירותים.

⁵ Audit related fees, כולל בעיקר: תשקיפים, אישורים מיוחדים, מכתבי נוחות, טפסים או דוחות לרשויות הדורשים את חתימתו של רואה החשבון וביקורת של עסקים שנרכשו במהלך השנה (תאגיד בנקאי יתאים הכתוב למצבו).

⁶ כפי שדיווחו רוה"ח המבקרים לפי סעיף 4 להוראות בדבר ניגוד עניינים ופגיעה באי תלות כתוצאה מעיסוק אחר של רואי חשבון של תאגידים בנקאיים.

נספח ד' – חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים

תאגיד בנקאי, שיש לו חשיפת אשראי מהותית למוסדות פיננסיים זרים, יכלול מידע כמותי ואיכותי בדבר חשיפה זו, לרבות הפרטים המפורטים להלן:

(א) מידע כמותי

ינתן גילוי כמותי על חשיפת אשראי נוכחית של התאגיד הבנקאי למוסדות פיננסיים זרים בהתאם למתכונת הלוחות המפורטת להלן.

(ב) מידע איכותי - המידע האיכותי יכלול הסבר למידע הכמותי המוזכר בסעיף קטן א' לעיל לרבות:

(1) פירוט סוג המוסדות הנכללים בגילוי.

(2) פירוט שמות המדינות העיקריות שבהן רשומים המוסדות הפיננסיים הזרים אליהם חשוף התאגיד הבנקאי. בנוסף, ינתן פירוט לשם המדינה, ולחשיפת האשראי הנוכחית הכוללת בגין המוסדות הפיננסיים הזרים במדינה זו, לגבי כל מדינה שבה חשיפת האשראי הנוכחית הכוללת למוסדות פיננסיים זרים עולה על 15% מבסיס ההון (כהגדרתו בהוראת ניהול בנקאי תקין מס' 202 בדבר מדידה והלימות הון – רכיבי ההון) של התאגיד הבנקאי על בסיס מאוחד.

(3) התייחסות לעדכניות הדירוגים החיצוניים, לשמות של סוכנויות הדירוג בהן נעשה שימוש, ולעובדה שיתכנו הבדלים בין הדירוג החיצוני האחרון של המוסדות הפיננסיים לבין הערכת הבנק.

(4) לאופן ניהול חשיפת האשראי הנובעת ממוסדות פיננסיים זרים, לרבות התייחסות כללית למועדי הפירעון של חשיפת האשראי, לריכוזיות ומגבלות ריכוזיות, דירוג אשראי ותיאור השפעתן של בטוחות וחיזוקי אשראי, לריכוזיות ומגבלות ריכוזיות, דירוג אשראי ותיאור השפעתן של בטוחות וחיזוקי אשראי (לרבות הסכמי קיזוז) על הפחתת סיכון אשראי המאזני והחופץ מאזני.

(5) התייחסות להבדלים בין ההגדרות של המידע המוצג בתוספת ו' לסקירת ההנהלה בדבר "סיכון האשראי הכולל לפי ענפי משק" בהתייחס לסיכון האשראי בגין ענף משק "שירותים פיננסיים" לבין המידע המוצג בהתאם למפורט לעיל.

(ג) בנוסף לאמור לעיל, תאגיד בנקאי ישקול האם ראוי להתייחס בדוח הדירקטוריון לסך ההכנסות ולסך ההוצאות שהתאגיד הבנקאי הכיר בתקופת הדיווח ובתקופת הדיווח הקודמת בדוח רווח והפסד כתוצאה מההתקשרויות שלו עם מוסדות פיננסיים זרים, ולהשפעה של מצבם של המוסדות הפיננסיים הזרים על אופן ניהול סיכונים השוק וסיכונים הנזילות של התאגיד הבנקאי.

לעניין זה: "מוסדות פיננסיים זרים" – בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים/דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים שנמצאים בליטת הגופים הללו.

מובהר כי חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים אינה כוללת השקעה בניירות ערך מגובי נכסים (אשר לגביהם ניתן גילוי בביאור ניירות ערך), ואינה כוללת חשיפה למוסדות פיננסיים זרים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות. מובהר כי Fannie Mae ו-Freddie Mac אינם עומדים בהגדרה זו.

נספח ד' – חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים (המשך)

מידע כמותי - חשיפת אשראי נוכחית של התאגיד הבנקאי למוסדות פיננסיים זרים⁽¹⁾ על בסיס מאוחד

ליום 31.12.20X0, ליום 31.12.20X-1

חשיפת אשראי נוכחית	סיכון אשראי חוץ מאזני נוכחי(3) מיליוני שקלים חדשים	סיכון אשראי מאזני (2)	דרוג אשראי חיצוני
			חשיפות אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
0	0	0	AAA עד AA-
0	0	0	A+ עד A-
0	0	0	BBB+ עד BBB-
0	0	0	BB+ עד B-
0	0	0	נמוך מ: B-
0	0	0	ללא דירוג
0	0	0	סך הכל חשיפת אשראי נוכחית למוסדות פיננסיים זרים
0	0	0	סיכון אשראי בעייתי (4)

- (1) מוסדות פיננסיים זרים כוללים: בנקים, בנקים להשקעות, ברוקרים / דילרים, חברות ביטוח, גופים מוסדיים וגופים בשליטת הגופים הללו.
- (2) פיקדונות בבנקים, אשראי לציבור, השקעות באגרות חוב, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר ונכסים אחרים בגין מכשירים נגזרים.
- (3) בעיקר ערבויות והתחייבויות למתן אשראי, לרבות ערבויות להבטחת חבות של צד ג'.
- (4) אם פריט זה אינו מהותי, התאגיד הבנקאי רשאי לציין עובדה זו ולהתאים את מתכונת הגילוי.

הערות:

- א. חשיפות האשראי וסיכון האשראי הבעייתי מוצגים לפני השפעת ההפרשה להפסדי אשראי ולפני הניכויים כהגדרתם בסעיף 5 להוראת ניהול בנקאי תקין מספר 313.
- ב. חשיפות האשראי אינן כוללות חשיפות למוסדות פיננסיים שיש להם ערבות מפורשת ומלאה של ממשלות, ואינן כוללות השקעות בניירות ערך מגובי נכסים (ראה פירוט בביאור ניירות ערך).
- ג. למידע נוסף לגבי הרכב חשיפות האשראי בגין מכשירים נגזרים מול בנקים ודילרים / ברוקרים (מקומיים וזרים) ראה ביאור 18 בדוח הכספי השנתי.

- נספח ה' – דוגמאות למאפיינים של הלוואות לדיור החושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי
 לעניין ההתייחסות להתפתחויות ביתרות ובביצועים של הלוואות לדיור, להלן דוגמאות למאפיינים של הלוואות לדיור שחושפים את התאגיד הבנקאי לסיכון אשראי גבוה יותר :
1. הלוואות עם שיעורי מימון (LTV) גבוהים ;
 2. הלוואות גדולות והלוואות ללווים שהחזר של תשלומי ההלוואה מהווה שיעור משמעותי מההכנסה הקבועה שלהם ;
 3. הלוואות עם מועדי פירעון ארוכים יותר ;
 4. הלוואות שבהן הלווה חשוף לגידול משמעותי חוזי בתשלומים, לרבות הלוואות בריבית משתנה ;
 5. הלוואות שתנאיהן מאפשרים ללווה לשלם תשלום הנמוך מהריבית שנצברה על ההלוואה, דבר הגורם לכך שיתרת קרן ההלוואה גדלה במשך הזמן (הפחתה שלילית) ;
 6. הלוואות המובטחות בשעבוד משני, כאשר לא קיים שיעבוד או כאשר זכות הביטחון של הבנק אינה מובטחת ;
 7. הלוואות בהן המידע שיש לתאגיד בנקאי על הלווה, או על הביטחון, במועד מתן ההלוואה אינו שלם, מעודכן ומאומת ;
 8. גידול מהיר ביחס לעבר בביצועי ההלוואות לדיור ;
 9. פיגורים והפסדים.

רשימה זו אינה מהווה רשימה מינימאלית ואינה מהווה רשימה סגורה. על התאגיד הבנקאי להפעיל שיקול דעת כדי שהגילוי שינתן יהיה תמציתי ומאוזן ויבהיר את ההתפתחויות שחלו לפי מאפייני הסיכון המשמעותיים להערכתו.

- (ג) האמור לעיל יחול על כל הלוויים העוסקים בפעילויות במספר ענפים, לרבות חברות השקעה והחזקה, יחידים העוסקים בפעילות עסקית, קיבוצים וכו'. לא יחול על הלוואות ללא זכות חזרה ללווה.
- (3) הלוואות ללא זכות חזרה ללווה (NON RECOURSE) והלוואות שגבייתן מותנית בבטחון:
- (א) סיכון האשראי בהתייחס להלוואות ללא זכות חזרה ללווה יסווג לפי סיווג ענפי של בטחון סופי.
- (ב) אשראי לרכישת ניירות ערך יסווג לפי הסיווג הענפי של ענף הפעילות של החברה שניירות הערך שלה משמשות ביטחון בלעדי להלוואה.
- (ג) ניתן אשראי בביטחון מניות של תאגידים, שאינם נחשבים ציבור לעניין דיווח על ענפי משק (לדוגמא, אשראי לרכישת מניות בנקים), יסווגו היתרות בענף התואם את סיווג הלשכה בנדון (לענייננו, סעיף "שירותים פיננסיים").
- (ד) הלוואה שגבייתה מותנית בביטחון תסווג לפי אופי הביטחון. זאת, גם אם ההלוואה לא ניתנה בתנאים של ללא זכות חזרה.
- (ה) לעניין סיווג השקעה באגרת חוב המגובה בנכסים ראה סעיף קטן 9 להלן.
- (4) ענף פעילות של שותפות - חבות לתאגיד בנקאי של שותפות תחשב כחבות של השותפות עצמה (ולא תצורף לחבויות השותפים).
- (5) חברות הנותנות שירותים לחברות אחרות בקבוצה - יש לסווג חברות שעיקר פעילותן הנה מתן שירותים לחברות אחרות בקבוצה לענף הפעילות העיקרי של הקבוצה.
- (6) "חשבונות מקורבים" (ערב לחוב, שותף לעסקה, בן משפחה וכו') יצורפו לחשבון הלווה ויסווגו באותו ענף משק, רק כאשר הם נחשבים ללווה על פי סעיף 3 להוראת ניהול בנקאי 313 בדבר "מגבלות על חבות של לווה ושל קבוצת לוויים".
- (7) אשראי ללווה, שעיקר פעילותו ביזמות בנייה (תת-ענף 6728) יסווג בענף "בינוי ונדל"ן" (פעילויות בנדל"ן).
- (8) פעילות לוויים בחו"ל:
- (א) פעילות תסווג כפעילות בחו"ל כאשר עיקר ההכנסות ועיקר העלויות של הלווה נובעים מחו"ל. אם לאחר יישום המבחנים האמורים לעיל נותר ספק לגבי מקום הפעילות תסווג זו כ"פעילות בישראל".
- (ב) למרות האמור בסעיף (א) לעיל, אשראי לענף היהלומים יסווג כ"פעילות בישראל", ללא פיצול בין פעילות בחו"ל ובין פעילות בארץ.
- (ג) כאשר סיכון האשראי הכולל מפעילות לוויים בחו"ל אינו עולה על 10% מסיכון האשראי הכולל לציבור, אין חובה לפרט פעילות זו לפי ענפי המשק השונים.
- (9) השקעה באגרת חוב המגובה בנכסים תסווג לפי ענף הפעילות העיקרי של המבנה שמנפיק את אגרות החוב. ככלל, אין לסווג השקעה באגרות חוב המגובות בנכסים בענף אנשים פרטיים. זאת, גם אם ההלוואות שמגבות את אגרות החוב הן הלוואות לאנשים פרטיים.
- אם ענף פעילות מסוים (כגון שירותים פיננסיים) כולל סיכון אשראי בהיקף מהותי שנובע מהשקעות באגרות חוב המגובות בנכסים, תאגיד בנקאי יציין עובדה זו, ויפנה אל הפירוט של אגרות החוב המגובות בנכסים שקיים בביאור ניירות ערך בדוח הכספי.

(9) אשראי לאנשים פרטיים:

(א) הלוואות לדיור עליהן חלה הוראה מס' 451 (ניהול בנקאי תקין) בנושא "נהלים למתן הלוואות לדיור" וכן אשראי אחר ליחידים שאינם תאגידים (רשומים או לא רשומים) ושאינם עוסקים כלל בפעילות עסקית.

(ב) אין לכלול אשראי שאינו "הלוואות לדיור", גם אם ניתן לאנשים פרטיים במקרים המפורטים להלן:

(1) אשראי בערבות עסק או בבטחון עסק;

(2) אשראי מעל 400 אלף ש"ח, אלא אם קיימות נסיבות מיוחדות המצביעות על כך שהאשראי הוא פרטי;

(ג) נסיבות מיוחדות כאמור אינן כוללות אשראי, המיועד לרכישת ניירות ערך, השקעה בחברות, ביצוע עסקאות במכשירים פיננסיים נגזרים או פעולות אחרות בעלות אופי עסקי. האמור לעיל יחול, בהתאמות המתחייבות, גם על אשראי לצורך השקעות פיננסיות אחרות כגון תכניות חסכון, קופות גמל וכו'.

(ד) אשראי ללווה פרטי לצורך רכישת מניות או אופציות של חברה מסויימת יסווג לענף המשק אליו יש לסווג את החברה בה רכש את ניירות הערך אם בשל מהותיות האשראי למטרה זו ביחס ליתרת האשראי של אותו לווה, ענף הפעילות של החברה הוא ענף הפעילות העיקרי של הלווה.

(10) אשראי לקבוצת רכישה:

(א) בהליך הבנייה ועד להשלמתו: סיכון אשראי (מאזני וחוף מאזני) שהועמד לקבוצת רכישה, המיועדת לבנות עשר יחידות דיור ומעלה, יסווג כחבות תאגיד בענף הבינוי ונדל"ן - בינוי (קבוצת הרכישה תסווג כ"תאגיד", גם אם לא התאגדה באופן רשמי).

(ב) בתום הבנייה ולאחר מסירת המפתח לרוכשים: בהיעדר נסיבות חריגות, יסווג האשראי לחברי הקבוצה כ"אשראי לדיור".

(11) הגדרות:

"תנועות התיישבות" קבוצות וקיבוצים, מושבים, ארגוני קניות אזוריים וארציים, קרנות מימון ארציות, מפעלים אזוריים השייכים לארגוני הקניות, חברות שיווק ארציות, תאגידים בשליטת גופים אלו וכד'.

"הלוואות ללא זכות חזרה"

(NON RECOURSE)

עסקת אשראי בתנאי **Nonrecourse** הינה עסקת אשראי בה למלווה אין זכות להיפרע מכלל נכסי הלווה במקרה של כשל אשראי, אלא אך ורק מרכוש המשמש כערובה בחוזה או רכוש ספציפי אחר.

"בנקים בישראל" למעט בנק ישראל.

תוספת ו' לסקירת ההנהלה - סיכון אשראי לפי ענפי משק
על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ₪

31.12.20X0

חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³				סיכון אשראי כולל ¹							
הפסדי אשראי ⁴				פירוט							
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות	הפסדי	*מזה:			דירוג		ביצוע		פעילות לווים בישראל
להפסדי	חשבונאיות	בגין הפסדי	אשראי	פגום	בעייתית ⁶	חובות ²	סך הכל*	בעייתית ⁶	אשראי ⁵	סך הכל	
אשראי	נטו	אשראי	אשראי								ציבור - מסחרי
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	חקלאות
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תעשייה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁷
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	חשמל ומים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מסחר
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תחבורה ואחסנה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תקשורת ושרותי מחשב
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים פיננסיים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים עסקיים אחרים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים צבוריים וקהילתיים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל מסחרי
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - אחר
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בנקים בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ממשלת ישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל פעילות בישראל
פעילות לווים בחו"ל											
ציבור - מסחרי											
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	חקלאות
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תעשייה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	חשמל ומים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	מסחר
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תחבורה ואחסנה
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	תקשורת ושרותי מחשב
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים פיננסיים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים עסקיים אחרים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים צבוריים וקהילתיים
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל מסחרי
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - אחר
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	בנקים בחו"ל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	ממשלת חו"ל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל פעילות בחו"ל
0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ¹

1 סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות², אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 0,0,0,0,0 מיליוני ש"ח, בהתאמה

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים

4 כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)

5 סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק

6 סיכון אשראי מאזני וחוף מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

7 כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בדיקה. [בכפוף למהותיות ינתן גילוי לסכום סיכון האשראי הכולל בגין קבוצות רכישה שסוג בסעיף זה]

תוספת ו' לסקירת ההנהלה - סיכון אשראי לפי ענפי משק
על בסיס מאוחד, סכומים מדווחים, מיליוני ₪

31.12.20X-1

חובות ² וסיכון אשראי חוץ מאזני (למעט נגזרים) ³				סיכון אשראי כולל ¹						
הפסדי אשראי ⁴				פעילות לווים בישראל						
יתרת הפרשה	מחיקות	הוצאות	בגין הפסדי	זירוג	ביצוע			סך הכל		
להפסדי	חשבונאיות	בגין הפסדי	אשראי	מזה* :	סך הכל ⁶	בעייתי ⁵	אשראי ⁵	סך הכל		
אשראי	נטו	אשראי	פגום	בעייתי ⁶	חובות ²	סך הכל*	בעייתי ⁶	סך הכל		
0	0	0	0	0	0	0	0	0	ציבור - מסחרי	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	חקלאות	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תעשייה	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן - בינוי ⁷	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן - פעילויות בנדל"ן	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	חשמל ומים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	מסחר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תחבורה ואחסנה	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תקשורת ושרותי מחשב	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים פיננסיים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים עסקיים אחרים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים צבוריים וקהילתיים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל מסחרי	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - אחר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ציבור - פעילות בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בנקים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	ממשלת ישראל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל פעילות בישראל	
פעילות לווים בחו"ל										
ציבור - מסחרי										
0	0	0	0	0	0	0	0	0	חקלאות	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תעשייה	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בינוי ונדל"ן	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	חשמל ומים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	מסחר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בתי מלון, שרותי הארחה ואוכל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תחבורה ואחסנה	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	תקשורת ושרותי מחשב	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים פיננסיים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים עסקיים אחרים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	שרותים צבוריים וקהילתיים	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל מסחרי	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - הלוואות לדיור	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	אנשים פרטיים - אחר	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ציבור - פעילות בחו"ל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	בנקים בחו"ל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	ממשלות חו"ל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל פעילות בחו"ל	
0	0	0	0	0	0	0	0	0	סך הכל ¹	

1 סיכון אשראי מאזני וסיכון אשראי חוץ מאזני, לרבות בגין מכשירים נגזרים. כולל: חובות², אג"ח, ניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר, נכסים בגין מכשירים נגזרים, וסיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, בסך 0,0,0,0,0 מיליוני ש"ח, בהתאמה

2 אשראי לציבור, אשראי לממשלות, פיקדונות בבנקים וחובות אחרים, למעט אג"ח וניירות ערך שנשאלו או נרכשו במסגרת הסכמי מכר חוזר

3 סיכון אשראי במכשירים פיננסיים חוץ מאזניים כפי שחושב לצורך מגבלות חבות של לווה, למעט בגין מכשירים נגזרים

4 כולל בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים (מוצגים במאזן בסעיף התחייבויות אחרות)

5 סיכון אשראי אשר דירוג האשראי שלו במועד הדוח תואם את דירוג האשראי לביצוע אשראי חדש בהתאם למדיניות הבנק

6 סיכון אשראי מאזני וחץ מאזני פגום, נחות או בהשגחה מיוחדת, לרבות בגין הלוואות לדיור שבגינן קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור והלוואות לדיור שבגינן לא קיימת הפרשה לפי עומק הפיגור הנמצאות בפיגור של 90 ימים או יותר.

7 כולל הלוואות לדיור, שהועמדו לקבוצות רכישה מסוימות הנמצאות בהליכי בנייה. [בכפוף למהותיות ינתן גילוי לסכום סיכון האשראי הכולל בגין קבוצות רכישה שזוג בסעיף זה]

2. דוח רואה החשבון המבקר - דוחות כספיים שנתיים

בדוח שנתי של תאגיד בנקאי, מיד לאחר דוח רואה החשבון המבקר בדבר בקרה פנימית על דיווח כספי, תיכלל חוות דעת של רואה החשבון המבקר לגבי דוחות כספיים שנתיים. להלן דוגמה למתכונת הדוח:

דוח רואה החשבון המבקר לבעלי המניות של תאגיד בנקאי בע"מ¹ - דוחות כספיים שנתיים

ביקרנו את המאזנים המצורפים של תאגיד בנקאי לדוגמה בע"מ (להלן – הבנק) לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו- 20X-1 ואת המאזנים המאוחדים לאותם תאריכים ואת דוחות רווח והפסד, הדוחות על השינויים בהון העצמי והדוחות על תזרימי המזומנים – של הבנק ומאוחדים – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 20X0. דוחות כספיים אלה הינם באחריות הדירקטוריון והנהלה של הבנק. אחריותנו היא לחוות דעה על דוחות כספיים אלה בהתבסס על ביקורתנו.

לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות בנות שאוחדו אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- _____% וכ- _____% מכלל הנכסים המאוחדים לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו- 20X-1, בהתאמה, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולים בדוחות הרווח וההפסד המאוחדים מהווים כ- _____%, כ- _____% וכ- _____% מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0, 20X-1 ו- 20X-2, בהתאמה. כמו כן, לא ביקרנו את הדוחות הכספיים של חברות כלולות אשר ההשקעה בהן הינה כ- _____ מיליוני ש"ח וכ- _____ מיליוני ש"ח לשנים שהסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0 ו- 20X-1 בהתאמה, וחלקה של הקבוצה ברווחיהן הינו כ- _____ מיליוני ש"ח, כ- _____ מיליוני ש"ח וכ- _____ מיליוני ש"ח לשנים שנסתיימו בימים 31 בדצמבר 20X0, 20X-1 ו- 20X-2 בהתאמה. הדוחות הכספיים של אותן חברות בוקרו על ידי רואי חשבון אחרים שדוחותיהם הומצאו לנו וחוות דעתנו, ככל שהיא מתייחסת לסכומים שנכללו בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות רואי החשבון האחרים.

ערכנו את ביקורתנו בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל, לרבות תקנים שנקבעו בתקנות רואי חשבון (דרך פעולתו של רואה חשבון), התשל"ג – 1973 ותקני ביקורת מסוימים שיישומם בביקורת של תאגידים בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים

¹ דוגמה לנוסח אחיד (בלתי מסויג) של דוח רואה החשבון המבקר לגבי דוחות כספיים מאוחדים ודוחות כספיים של תאגיד בנקאי - הערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. הנוסח האחיד מבוסס על תקן ביקורת 99 של לשכת רואי חשבון בישראל בהתאמות המתחייבות לתאגיד בנקאי. מובהר כי אם יחולו בעתיד שינויים בנוסח של תקן ביקורת 99, רואי החשבון המבקרים של תאגידים בנקאיים יפעלו גם בהתאם לשינויים אלה.

והנחיותיו. על-פי תקנים אלה נדרש מאיתנו לתכנן את הביקורת ולבצעה במטרה להשיג מידה סבירה של ביטחון שאין בדוחות הכספיים הצגה מוטעית מהותית. ביקורת כוללת בדיקה מדגמית של ראיות התומכות בסכומים ובמידע שבדוחות הכספיים. ביקורת כוללת גם בחינה של כללי החשבונאות שיושמו ושל האומדנים המשמעותיים שנעשו על ידי הדירקטוריון וההנהלה של הבנק וכן הערכת נאותות ההצגה בדוחות הכספיים בכללותה. אנו סבורים שביקורתנו ודוחות רואי החשבון האחרים מספקים בסיס נאות לחוות דעתנו.

לדעתנו, בהתבסס על ביקורתנו ועל הדוחות של רואי חשבון אחרים, הדוחות הכספיים הנ"ל משקפים באופן נאות, מכל הבחינות המהותיות, את המצב הכספי – של הבנק ובמאוחד לימים 31 בדצמבר, 20X0 ו- 20X-1 ואת תוצאות הפעולות, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים – של הבנק ובמאוחד – לכל אחת משלוש השנים בתקופה שהסתיימה ביום 31 בדצמבר, 20X0, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP). כמו כן, לדעתנו, הדוחות הכספיים הנ"ל ערוכים בהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

ביקרנו גם, בהתאם לתקני ה- Public Company Accounting Oversight Board (PCAOB) בארה"ב בדבר ביקורת של בקרה פנימית על דיווח כספי, כפי שאומצו על ידי לשכת רואי חשבון בישראל, את הבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי ליום 31 בדצמבר 20X0, בהתבסס על [ציין את הקריטריונים של הבקרה, לדוגמא: "קריטריונים שנקבעו במסגרת המשולבת של בקרה פנימית של ה- Committee of Sponsoring Organizations (COSO) Commission of the Treadway"], והדוח שלנו מיום [תאריך הדוח, שצריך להיות זהה לתאריך הדוח על הדוחות הכספיים] כלל [כלול את אופי חוות הדעת].

[חתימת רואה החשבון המבקר]

[תאריך]

חלק ב' - המאזן

עמוד	סעיף נכסים
662-1	23. מזומנים ופיקדונות בבנקים
662-2	24. ניירות ערך
662-4.2	25. איגרות חוב מוחזקות לפדיון
662-4.2	26. ניירות ערך זמינים למכירה
662-4.3	26א. ירידת שווי נייר ערך
662-4.3.1	26ב. הכנסות ריבית וירידת ערך של זכויות מוטב בנכסים שאוגחו
662-4.3.1	27. ניירות ערך למסחר
662-4.3.2	27א. העברה בין תיקים
662-4.4	27ב. פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי נכסים
662-5	28. אשראי לציבור
662-6	29. הפרשה כוללת להפסדי אשראי
662-6	29א. טיפול חשבונאי בירידת ערך של חוב
662-7	29ב. הפרשה להפסדי אשראי המוערכת על בסיס קבוצתי
662-8	29ג. דרישות נוספות לגבי הצגה וגילוי של הפסדי אשראי
662-9	29ד. סיווג ומחיקה חשבונאית של חוב
662-10	29ה. הפרשה להפסדי אשראי בגין מכשירי אשראי חוץ מאזניים
662-10	30. חובות פגומים
662-10.4	30א. חוב בעייתי בארגון מחדש
662-10.6	30ב. נכסים שנתפסו
662-11	30ג. גילוי על סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי
662-11.4	30ד. אשראי לציבור לפי גודל אשראי של לווה
662-12	31. אשראי לממשלה
662-12	32. השקעות בחברות מוחזקות
662-15	33. בניינים וציוד
662-16	34. נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין
662-16.1	35. נכסים אחרים
התחייבויות והון	
663-1	36. פיקדונות הציבור
663-1	37. פיקדונות מבנקים
663-2	38. פיקדונות הממשלה
663-2	39. איגרות חוב וכתבי התחייבות נדחים
663-3	40. התחייבויות אחרות
663-4	41. זכויות עובדים
663-6	41א. עסקאות תשלום מבוסס מניות.
	42. בוטל
663-6.1	43. הון
	43א. בוטל
663-8	44. התקשרויות להקצאת מניות

חלק ב' - המאזן (המשך)

<u>עמוד</u>	<u>סעיף</u>
663-9	45. מניות הטבה
663-9	45א. דיבידנד
663-9	45ב. הגבלות על חלוקת עודפים וקרנות
663-9.1	45ג. הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים
663-9.1	46. מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים
663-11	46א. מידע על פעילות חוץ מאזנית לפי מידת הגביה על בסיס מאוחד
663-11	47. התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות
663-12	47א. אי ודאויות בגין השפעה של הליכי חקיקה ועניינים אחרים
663-12.1	47ב. גילוי על חשיפה למבני איגוח של נכסים שהיו בבעלות צדדים אחרים, על בסיס מאוחד
663-13	48. ערבויות לקופות גמל
663-13	49. שעבודים ותנאים מגבילים
663-14	50. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה
663-16	51. נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה ולפי תקופות לפירעון
663-18	51א. שווי הוגן של מכשירים פיננסיים
663-19	51ב. שווי הוגן של מכשירים לא פיננסיים
	חלק ג' - דוח רווח והפסד
664-1	52. כללי
664-1	53. קיזוז הכנסות והוצאות
664-1	54. השתתפות בהוצאות
664-1	55. הנחיות נוספות לעריכת דוח רווח והפסד
664-3	56. הכנסות מאשראי (לציבור ולממשלה)
664-5	57. בוטל
664-5	58. הכנסות ממזומנים ומפיקדונות בבנקים
664-5	59. הכנסות מאיגרות חוב
664-6	60. הוצאות על פיקדונות
664-7	61. הוצאות על איגרות חוב
664-7	62. בוטל
-----	62א. בוטל
664-8	63. בוטל
664-9	64. בוטל
664-9	65. הכנסות והוצאות ריבית
664-9	66. הוצאות בגין הפסדי אשראי
664-9	66א. הכנסות מימון שאינן מריבית
664-10	67. עמלות
664-11	68. בוטל
664-11	69. הכנסות אחרות
664-12	70. משכורות והוצאות נילוות
664-14	71. אחזקה ופחת בניינים וציוד
664-14	71א. הפחתות וירידת ערך של נכסים בלתי מוחשיים ומוניטין

"פיקדונות מיועדים" –

פיקדונות, שלגביהם המפקיד קובע לאיזה לווה או קבוצת לווים יינתנו סכומי הפיקדונות הנ"ל כהלוואות ובתנאי שהלוואות אלו ניתנות לפי אותן תקופות ובאותו סוג הצמדה או באותו מטבע שבו הועמדו הפיקדונות (אם התאגיד הבנקאי נתן הלוואה במטבע שונה מהמטבע שבו הועמדו הפיקדונות, ייחשבו הפיקדונות כ"מיועדים" רק אם גודר סיכון שער החליפין של מטבע חוץ של הפיקדון או של ההלוואה); החזרת הפיקדונות למפקיד אינה מותנית בגביית האשראים שניתנו מפיקדונות אלה;

"פיקדון נושא ריבית" - פיקדון שבו התאגיד הבנקאי משלם למפקיד תשלום כלשהו כפיצוי עבור השימוש בכספי הפיקדון. פיקדון שבו שיעור הריבית מותאם תקופתית בתגובה לשינויים בריבית שוק וגורמים אחרים צריך להיות מדווח כפיקדון נושא ריבית אפילו אם השיעור הופחת לאפס, בהינתן ששיעור הריבית על פיקדון זה יכול לעלות כאשר תנאי השוק ישתנו. פיקדון אשר משועבד כביטחון להלוואה או לנכס פיננסי אחר ידווח כפיקדון נושא ריבית.

"פיקדון שאינו נושא ריבית" – פיקדון שאינו "פיקדון נושא ריבית".

"פעילות בחו"ל" - פעילות שביצעה שלוחה בחו"ל;

"צד קשור" - כהגדרתו בתקן חשבונאות בינלאומי 24 בדבר "גילויים בהקשר לצד קשור", למעט בעל עניין;

"ציבור" - למעט הממשלה, ממשלות זרות ובנקים;

"קבוצת רכישה" – קבוצת רכישה היא התארגנות של קבוצת אנשים על מנת לרכוש קרקע ולבנות פרויקט מגורים הכולל עשר יחידות דיור ומעלה. ההתארגנות יכולה להיעשות באופנים שונים, לרבות באמצעות עמותה.

"קבוצת חובות (Class of Financing Receivable)" -

קבוצה של חובות שנקבעת על בסיס כל הגורמים הבאים:

1. מאפייני הסיכון של החוב
2. השיטה של התאגיד הבנקאי למעקב והערכת סיכון אשראי

"רווח כולל (Comprehensive income)" -

השינוי בהון העצמי (equity) של תאגיד בנקאי במהלך תקופה מעסקאות ומאירועים ונסיבות אחרים הנובעים ממקורות שאינם מקורות של הבעלים (non-owner). שינוי זה כולל את כל השינויים בהון העצמי במהלך תקופה, למעט אלה הנובעים מהשקעות על ידי בעלים ומחלוקות לבעלים.

"ריבית" - לרבות הפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הריבית, הפרשי שער על הריבית, והפרשי הצמדה למדד המחירים לצרכן על הקרן.

"שווי הוגן (Fair value)" -

המחיר שהיה מתקבל במכירת נכס או המחיר שהיה משולם בהעברת התחייבות בעסקה רגילה (orderly) בין משתתפים בשוק במועד המדידה.

"שיעור החלפת ריבית ליבור (LIBOR swap rate)" –

שיעור הריבית הקבוע בחוזה החלפת שיעורי ריבית במטבע יחיד, בעל סכום נקוב קבוע (constant-notional interest rate swap), שבו הרגל המשתנה מתייחסת לליבור London LIBOR - (Interbank Offered Rate) ללא תוספת מרווח מעבר לליבור בגין רגל משתנה זו. שיעור ריבית קבוע זה הוא השיעור הנגזר אשר יביא לכך שהשווי ההוגן של חוזה ההחלפה במועד תחילתו יהיה שווה לאפס, כיוון שהערך הנוכחי של תזרימי המזומנים הקבועים, המבוסס על אותו שיעור שווה לערך הנוכחי של תזרימי המזומנים המשתנים.

26א. ירידת שווי נייר ערך (10/02) (10/07)

א. לגבי כל נייר ערך הממויין לתיק הזמין למכירה או לתיק המוחזק לפדיון, בנפרד, תקבע הנהלת התאגיד הבנקאי האם ירידה בשווי ההוגן מתחת לעלות (באיגרות חוב - העלות המופחתת), היא בעלת אופי אחר מזמני (an other than temporary impairment). אם נייר ערך הינו פריט מגודר בגידור שווי הוגן, ה"עלות" (באיגרות חוב - ה"עלות המופחתת") תשקף את ההשפעה של ההתאמות של יתרתו המאזנית שנערכו בהתאם לחלק א'1 - מכשירים נגזרים ופעילויות גידור).

לדוגמא, כאשר סביר שהתאגיד הבנקאי לא יוכל לגבות את כל הסכומים לפי תנאי איגרת חוב, אשר במועד הרכישה לא התקיימה לגביה ירידת ערך, ייחשב הדבר כירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. ראה נספח ט"ז להוראות הדיווח לציבור להנחיות נוספות.

אם הירידה בשווי הוגן נחשבת להיות בעלת אופי אחר מזמני, העלות (באיגרת חוב - העלות המופחתת) של נייר הערך הספציפי תופחת לשווי ההוגן ותשמש כבסיס עלות חדש.

סכום ההפחתה ייכלל ברווח והפסד (כלומר יטופל כהפסד שמומש).

בסיס העלות החדש לא יתוקן גם אם אחר כך תהיה עליה בשווי ההוגן. עליה כזו בשווי ההוגן של נייר ערך הממויין לתיק הזמין למכירה תיכלל בהון העצמי בסעיף הנפרד ברווח כולל אחר מצטבר כאמור בסעיף 26א, וכן תיכלל בסעיף זה ירידה בשווי ההוגן אשר חלה אחרי קביעת בסיס העלות החדש כאמור ואשר אינה בעלת אופי אחר מזמני.

מובהר כי ניירות ערך אינם כפופים לטיפול החשבונאי שנקבע בסעיף 18א בהוראות הדיווח לציבור.

ב. תאגיד בנקאי יתן גילוי כמפורט להלן :

1. ינתן גילוי לפרטים הבאים לגבי כל ההשקעות בניירות ערך המוחזקים לפדיון או זמינים למכירה אשר נמצאים ליום הדיווח בפוזיציות הפסד שטרם מומש :
 - א) סך השווי ההוגן של ניירות הערך עם הפסדים שטרם מומשו.
 - ב) הסכום הכולל של ההפסדים שטרם מומשו (כלומר הסכום שבו העלות/העלות המופחתת עולה על השווי ההוגן).
2. בגילוי הנדרש לפי סעיף קטן ב.1 לעיל תיערך הפרדה בין השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ-12 חודשים, לבין השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה. נקודת ההתייחסות לקביעה כמה זמן השקעה היתה בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת היא תאריך המאזן של תקופת הדיווח שבה זוהתה ירידת הערך. הגילוי ינתן לכל תיק בנפרד, לפי סוגי ניירות הערך שהבנק נתן להם גילוי בביאור, כמפורט במתכונת.

3. הגילוי הנדרש לפי סעיף קטן ב.1.ב) לעיל יפוצל בנוסף לפי שיעור ההפסד שטרם מומש מהעלות המופחתת של נייר הערך, כמפורט במתכונת.
4. יינתן הסבר שיאפשר למשתמשים בדוחות הכספיים להבין את הגילוי הכמותי בסעיפים קטנים ב.3-1 לעיל, ואת המידע שהתאגיד הבנקאי שקל כדי לקבוע שירידות הערך אינן בעלות אופי אחר מזמני. יש לתת הסבר לגבי כל אחד מהסוגים של ניירות ערך שהתאגיד הבנקאי נתן להם גילוי נפרד. בנוסף נדרש להתייחס בנפרד להפסדים משמעותיים אינדיווידואליים שטרם מומשו. ההסבר עשוי לכלול:
- א. מהות ההשקעה (ההשקעות);
 - ב. הסיבה (הסיבות) לירידה (ירידות) הערך;
 - ג. מספר פוזיציות ההשקעה שנמצאות בפוזיציות הפסד שטרם מומש;
 - ד. חומרת ירידת (ירידות) הערך ותקופת (ותקופות) החיים שלה (שלהן);
 - ה. ראיות אחרות שנשקלו על ידי התאגיד הבנקאי כדי להגיע למסקנה שלא חלה ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני בהשקעה, כולל לדוגמא, דוחות של אנליסטים, דירוגי אשראי של המגזר, תנודתיות של השווי ההוגן של נייר ערך, ו/או כל מידע אחר שהתאגיד הבנקאי חושב שהוא רלוונטי.

26. הכנסות ריבית וירידת ערך של זכויות מוטב בנכסים שאוגחו

תאגיד בנקאי יישם את כללי החשבונאות המקובלים בבנקים בארה"ב בנושא הכרה בהכנסות ריבית וירידת ערך של זכויות מוטב בנכסים שאוגחו.¹ לעניין זה מובהר כי כללי החשבונאות כאמור לעיל אינם חלים, בין היתר, על זכויות מוטב מסוימות בנכסים פיננסיים שאוגחו, שהן באיכות אשראי גבוהה (high credit quality), כגון ניירות ערך מגובי נכסים שהונפקו בערבות ממשלת ארה"ב או על ידי סוכנויות של ממשלת ארה"ב.

ניירות ערך שדירוג האשראי שלהם שווה לדירוג AA (בינלאומי) או גבוה ממנו יחשבו ניירות ערך מגובי נכסים באיכות אשראי גבוהה לצורך יישום כללי החשבונאות כאמור לעיל. בכל מקרה, ניירות ערך מגובי נכסים אשר לפי דירוג פנימי של התאגיד הבנקאי מדורגים בדירוג הנמוך מ-AA (בינלאומי) לא יחשבו לניירות ערך מגובי נכסים באיכות אשראי גבוהה לצורך יישום כללי החשבונאות כאמור לעיל.

27. ניירות ערך למסחר

- א. ניירות ערך למסחר ייכללו במאזן לפי שווי הוגן ביום הדיווח. רווחים או הפסדים שטרם מומשו מהתאמות לשווי הוגן, ייזקפו לדוח רווח והפסד.
- ב. ניירות ערך למסחר ימוינו כמפורט בביאור לדוגמה בתוספת.

¹ סעיף 40-325 בקודיפיקציה בדבר "זכויות מוטב בנכסים פיננסיים שאוגחו" Beneficial Interests in Securitized

"Financial Assets

27. העברה בין תיקים (10/02)

העברת ניירות ערך בין התיקים תבוצע לפי שווי הוגן. ביום ההעברה, רווח או הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן יטופל כדלקמן:

א. בהעברת נייר ערך מהתיק למסחר - רווח או הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה כבר נזקף לרווח והפסד וטיפול זה ישאר בעינו.

ב. בהעברת נייר ערך אל התיק למסחר – חלק ההפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה ואשר לא הוכר קודם לכן בדוח רווח והפסד ייזקף לרווח והפסד מיידית, וימויין לסעיף המתאים של הפסדים ממכירת ניירות ערך מהתיק שממנו בוצעה ההעברה.

חלק הרווח שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה ואשר לא הוכר קודם לכן בדוח רווח והפסד יוצג בהון העצמי בסעיף הנפרד ברווח כולל אחר מצטבר כאמור בסעיף 26.א. עד למימוש נייר הערך.

- ג. בהעברת איגרת חוב אל התיק הזמין למכירה מהתיק המוחזק לפדיון - רווח או הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה ייזקף בהון העצמי בסעיף הנפרד ברווח כולל אחר מצטבר כאמור בסעיף 26.א'.
- ד. בהעברת איגרת חוב אל התיק המוחזק לפדיון מהתיק הזמין למכירה - רווח או הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן ליום ההעברה ימשיך להיות מוצג בהון העצמי בסעיף נפרד ברווח כולל אחר מצטבר כאמור בסעיף 26.א', אך יופחת לרווח והפסד על פני משך החיים הנותרים של איגרת החוב כהתאמת תשואה באופן עקבי עם אופן הפחתת פרמיה או ניכיון.
- ה. העברות אגרות חוב מתוך התיק המוחזק לפדיון ואליו יהיו נדירות. העברה או מכירה של איגרת חוב מהתיק המוחזק לפדיון מותרת בגין שינויי נסיבות המפורטים בסעיף 24.ב' (2).
- בהתחשב באופי התיק למסחר, העברות מתוך התיק למסחר ואליו יהיו נדירות.

27. פירוט נוסף לגבי ניירות ערך מגובי נכסים

- יכלל פירוט נוסף של הנתונים הנדרשים בסעיפים 25, 26 ו-27 לעיל לגבי כל אחד מסוגי ניירות הערך הבאים, אלא אם פעילות התאגיד הבנקאי בהם אינה מהותית:
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS), תוך הבחנה בין:
 - 1.1 ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (Pass Through), תוך הבחנה בין:
 - 1.1.1 ניירות ערך שקיימת לגביהם ערבות של GNMA.
 - 1.1.2 ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA ועל ידי FHLMC.
 - 1.1.3 ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי).
 - 1.2 ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-stripped MBS), תוך הבחנה בין:
 - 1.2.1 ניירות ערך שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה.
 - 1.2.2 ניירות ערך שמובטחים על ידי ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו על ידי FNMA, FHLMC, או GNMA, או שקיימת לגביהם ערבות של גופים אלה.
 - 1.2.3 כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי).
 2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS), תוך הבחנה לפי סוגי הנכסים שמגבים את ניירות הערך:
 - 2.1 חייבים בגין כרטיסי אשראי;
 - 2.2 קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים (home equity);
 - 2.3 אשראי לרכישת רכב;
 - 2.4 אשראי אחר לאנשים פרטיים;
 - 2.5 אשראי שאינו לאנשים פרטיים;
 - 2.6 אחרים (פרט אם מהותי).

תאגיד בנקאי יתאר בדוח הכספי כל סוג של נייר ערך שניתן לו גילוי נפרד כאמור לעיל, בפירוט הנדרש כדי שמשתמשים בדוחות הכספיים יוכלו להעריך את ההבדלים בין הסוגים השונים של ניירות הערך מגובי נכסים, והשפעתם של הבדלים אלה על סיכונים (לרבות סיכוני אשראי) הנובעים מהחזקתם. הגדרות והסברים נוספים לגבי המיון של סוגי ניירות הערך המוזכרים להלן כלולים בהוראות להכנת הדוח הרבעוני לרשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב¹ להלן רשימת ראשי התיבות בהם נעשה שימוש בסעיף זה ומשמעותם באנגלית -

ABS – Asset-Backed Securities

CMO – Collateralized Mortgage Obligation

FHLMC – Federal Home Loan Mortgage Corporation

FNMA – Federal National Mortgage Association

GNMA – Government National Mortgage Association

MBS – Mortgage-Backed Securities

REMIC – Real Estate Mortgage Investment Conduits

¹ Consolidated Reports of Condition and Income for a Bank with Domestic and Foreign Offices - www.ffiec.gov/forms031.htm

2. ערביות להבטחת אשראי - תיכללנה התחייבויות על חשבון לקוחות כלהלן:
- (א) ערבות, כתב שיפוי או התחייבות אחרת לנותן אשראי או למי שנעשה ערב למילוי התחייבותו של מקבל האשראי, לרבות ערביות ליתרות חוב הנובעות מעסקאות בכרטיסי אשראי שיינתן להן גילוי בנפרד.
- (ב) נכיון משנה שלא על ידי בנק ישראל, אלא אם אין לקונה זכות חזרה על התאגיד הבנקאי המוכר;
- (ג) ערבות לטובת ספק שירותים או סחורות להבטחת תשלומים בעד השירותים או הסחורות שהוא מספק;
- (ד) ערבות לטובת משכיר ציוד להבטחת תשלומים של שוכר הציוד;
- (ה) כאשר תאגידים אחרים משתתפים באחריות לערבות שהוציא התאגיד הבנקאי יש לכלול בביאור את מלוא סכום הערבות שהוציא התאגיד הבנקאי, אולם ניתן לגלות בנפרד את השתתפות האחרים באחריות לערבות;
3. ערביות לרוכשי דירות - יכללו ערביות שניתנו לרוכשי דירות לפי חוק מכר (דירות) (הבטחת השקעות של רוכשי דירות), התשל"ה - 1974;
4. בוטל;
5. ערביות אחרות והתחייבויות אחרות על חשבון לקוחות - תיכללנה כל הערביות והתחייבויות האחרות על חשבון לקוחות מסוגים שלא פורטו לעיל;
6. התחייבויות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן - התחייבויות אלה תוצגנה כאשר קיימת התחייבות חוזית שלפיה אין התאגיד הבנקאי רשאי לחזור בו מהעמדת האשראי תוך ציון נפרד של:
- (א) מסגרות אשראי של כרטיסי אשראי שלא נוצלו;
- (ב) יתרות בלתי מנוצלות של מסגרות אשראי בחח"ד;
- (ג) התחייבויות בלתי חוזרות לתת אשראי שאושר ועדיין לא ניתן;
- (ד) התחייבויות בלתי חוזרות להוצאת ערביות.
- א.6. לעניין סעיף 6 לעיל מובהר כי נדרש גילוי לכל ההתחייבויות שצוינו בו, אלא אם מתקיימים כל התנאים המפורטים להלן:
- (1) לתאגיד הבנקאי יש שיקול דעת מוחלט בהעמדת אשראי/ערבות;
- (2) לתאגיד הבנקאי אין חשיפה לתביעות משפטיות במידה וייסוג מההתקשרות;
- (3) קיימת חוות דעת משפטית לקיום האמור לעיל, לפחות בהתייחס לאבטיפוס של ההסכמים אשר יוצרים את ההתחייבויות האמורות.

- (2) (א) ערב התאגיד הבנקאי בערבות שמיומשה עלול להעמיד בספק את המשך פעולות התאגיד הבנקאי במתכונתן הקיימת, או בערבות בלתי מוגבלת בסכום, למעט לבתי משפט וערבות לחברה מאוחדת, יובאו פרטים אלה:
- (1) שם הנערב;
 - (2) שם הנושה;
 - (3) היקף הערבות;
 - (4) סך כל ההתחייבויות הנערבות לתאריך המאזן;
 - (5) הערובות שנתקבלו בשל ערבויות אלה;
 - (6) הוצאות והכנסות התאגיד הבנקאי בשל ערבויות אלה.
- (ב) לדוחות התאגיד הבנקאי יצורפו דוחות כספיים מבוקרים של חברה נערבת כאמור בסעיף קטן (א); המפקח רשאי לפטור את התאגיד מצירוף דוחות של חברה כאמור וכן להתנות את מתן הפטור בציון פרטים אודותיה.
- (ג) ערב התאגיד הבנקאי בערבות מהותית מאוד, אף אם לא התקיים בה האמור בסעיף קטן (א), להתחייבויות בעל השליטה בו, יחול האמור בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), בשינויים המחויבים; לעניין זה בעל השליטה לרבות בן משפחתו או תאגיד שבשליטתו של כל אחד מאלה.
- (ד) הוראות סעיף קטן (ב) לא יחולו על דוחות של חברה נערבת אשר סעיף 36 לחוק ניירות ערך חל עליה.

ג. יובאו פרטים בדבר התקשרויות מיוחדות בשל אחד מאלה:

- (1) היקפה של ההתקשרות;
- (2) משך תקופת קיומה של ההתקשרות;
- (3) חשיבותה של ההתקשרות;
- (4) עובדת היותה של ההתקשרות חורגת מהמקובל בתאגיד הבנקאי בדרך עסקיו הרגילה.

ד. בביאור (כדוגמת ביאור 18ב') יובאו פרטים בדבר התחייבויות תלויות והתקשרויות

מיוחדות, שיתייחסו בין היתר לנושאים אלה:

- (1) סכום ההתחייבויות עבור חיתום ניירות ערך;
- (2) סכומים שטרם נדרשו בקשר למניות שנחתמו על ידי התאגיד הבנקאי;
- (3) התקשרויות, לרבות אופציות, לביצוע השקעות בנכסים קבועים או בתאגידים אחרים;
- (4) סכומי שכירות מהותיים של מבנים או ציוד, יוצגו תוך פירוט כדלקמן:
 - (א) כל אחת מחמש השנים הבאות בנפרד;
 - (ב) מעל חמש שנים בסכום אחד;
- (5) תאור כתבי שפוי ללא סכום.

47. אי ודאויות בגין השפעה של הליכי חקיקה ועניינים אחרים

כאשר קיימת אי ודאות הנובעת מהליכי חקיקה או עניינים אחרים אשר עלולה להיות לה השפעה מהותית על תוצאות פעילות התאגיד הבנקאי או הקבוצה בעתיד, יש לכלול בביאורים לדוחות הכספיים לפחות גילוי כמותי בדבר פעילות התאגיד הבנקאי והקבוצה בתחומים אלה, ותוצאותיה בתקופת הדוח וכן בתקופות ההשוואה.

ב.47. גילוי על חשיפה למבני איגוח של נכסים שהיו בבעלות צדדים אחרים, על בסיס מאוחד

א. כאשר מהותי, יינתן גילוי נפרד (ראה מתכונת ביאור 18 בדוח הכספי השנתי) על חשיפה הנובעת מהתקשרויות של התאגיד הבנקאי עם אמצעי העברה של ניירות מסחריים מגובי נכסים (Asset-Backed Commercial Paper conduits) ומבני איגוח אחרים (להלן – מבני איגוח), שבאמצעותם מאוגחים נכסים פיננסיים שהיו לפני האיגוח בבעלות של צדדים שאינם התאגיד הבנקאי או יישויות קרובות אליו כהגדרתן בסעיף 21.364 להוראות הדיווח לציבור. הגילוי ינתן כמפורט להלן:

(1) לגבי מבני איגוח בהם התאגיד הבנקאי (או ישות הקרובה אליו) משמש כמממן (sponsor):

(א) סכום מקסימאלי של חשיפת אשראי הנובעת מחיזוקי אשראי שסופקו על ידי התאגיד הבנקאי למבני איגוח, בצורה של ערבויות, ניירות ערך נדחים שנרכשו, וחיזוקים אחרים;

(ב) מחויבות של התאגיד הבנקאי לספק נזילות למבני האיגוח, שלא נוצלו;

(ג) סיכון אשראי אחר בגין מבני איגוח (לרבות יתרה מאזנית של השקעות בניירות ערך שהונפקו על ידי מבני איגוח, ושל אשראי שניתן למבני האיגוח ויתרה מאזנית וסיכון אשראי חוץ מאזני (כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה) בגין עסקאות במכשירים נגזרים מול מבני האיגוח, שלא נכללו בסעיף קטן (א) לעיל.

(2) לגבי מבני איגוח אחרים:

(א) סכום מקסימאלי של חשיפת אשראי הנובעת מחיזוקי אשראי שסופקו על ידי התאגיד הבנקאי למבני האיגוח, בצורה של ערבויות, ניירות ערך נדחים שנרכשו, וחיזוקים אחרים;

(ב) מחויבויות של התאגיד הבנקאי לספק נזילות למבני האיגוח, שלא נוצלו;

(ג) סיכון אשראי אחר בגין מבני האיגוח (לרבות יתרה מאזנית של השקעות בניירות ערך שהונפקו על ידי מבני איגוח, ושל אשראי שניתן למבני האיגוח ויתרה מאזנית וסיכון אשראי חוץ מאזני (כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה) בגין עסקאות במכשירים נגזרים מול מבני האיגוח, שלא נכללו בסעיף קטן א' לעיל.

ב. לעניין זה מובהר כי:

(1) "ניירות מסחריים מגובי נכסים", ו"מממן" – כמשמעותם בהוראת ניהול בנקאי

תקין 205 בדבר מדידה והלימות הון – סיכון אשראי – איגוח.

(2) היתרות שינתן להן גילוי על בסיס מאוחד לפי סעיף א לעיל לא יכללו יתרות הנובעות ממבני איגוח שאוחדו בדוחות הכספיים המאוחדים של התאגיד הבנקאי.

(3) בעקבות לנדרש בסעיף 46.7(ב) להוראות דיווח לציבור, אין לנכות מהיתרות שניתן להן גילוי לפי סעיף א לעיל יתרות של הפרשות להפסדי אשראי שנעשו בגין יתרות אלו. בכפוף למהותיות ינתן גילוי נפרד ליתרות אלה.

ניתן לשלב את המידע שנדרש בהתאם לסעיף זה בגילוי בביאור 18 על מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים, בביאור 3 על ניירות ערך, או בביאור בו ניתן גילוי למידע על זכויות משתנות בישויות בעלות זכויות משתנות, בהתאם לסעיף 22 להוראות הדיווח לציבור. במצב זה יש לכלול הפניות מביאור 18 אל הביאור המתאים.

עמוד	סימוכין		תיאור	ביאור
	סעיף	עמוד		
669-52.2	ט22	661-55	פעילות במכשירים נגזרים - היקף, סיכוני	ב18
669-52.4	א51	663-18	אשראי ומועדי פרעון	ג18
669-52.7	ו.19	661-20.15	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	ד18
669-52.8	ו.19	661-20.15.1	פריטים הנמדדים בשווי הוגן	ה18
669-52.10	ו.19	661-20.15	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	ו18
669-52.11	ב.47	663-12.1	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3	ז18
669-53	80	665-1	גילוי על חשיפה למבני איגוח של נכסים שהיו בבעלות צדדים אחרים, על בסיס מאוחד	19
669-57	56-61,65	664-3-7,9	בעלי עניין וצדדים קשורים	20
669-58	א66	664-9	הכנסות והוצאות ריבית	21
669-59	67	664-10	הכנסות מימון שאינן מריבית	22
669-59.1	69	664-11	עמלות	23
669-60	70	664-12	הכנסות אחרות	24
669-62	72	664-14	משכורות והוצאות נלוות (בוטל)	25
669-63	74	664-15	הוצאות אחרות	26
669-65.1	78	664-24	הפרשה למיסים על הרווח (בוטל)	28
669-66	79	664-24	רווח למניה רגילה	א28
669-67	ב.79	664-29	מגזרי פעילות ואזורים גיאוגרפיים	29
669-67.2	ג.79	664-29	תמצית דוחות לפי מבנה הקבוצה הבנקאית	א29
669-67.3	ג.80	665-06	פקדונות מיועדים, אשראים	ב29
669-68			ופקדונות מפקדונות מיועדים	ג29
669-68			רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	30
669-68			מידע נוסף המחושב על בסיס פרופורמה	31
669-68			ארועים לאחר תאריך המאזן	

תוספת ג' - מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס לדוגמה

עמוד	סימוכין		תיאור	תוספת
	סעיף	עמוד		
669-69	ד'7	661-14	מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס	ג'1
669-70	ד'7	661-14	מידע על בסיס נתונים נומינליים היסטוריים לצרכי מס	ג'2

תוספת ד' - תמצית של דוחות כספיים לדוגמה

עמוד	סימוכין		תיאור	תוספת
	סעיף	עמוד		
669-72	85	666-4	תמצית מאזן שנתי	ד'1
669-73	85	666-4	תמצית דוח רווח והפסד	ד'2
669-73.1	85	666-4	תמצית דוח על הרווח הכולל	ד'2.1
669-74	85	666-4	תמצית דוח על השינויים בהון העצמי	ד'3

נספחים

עמוד	סימוכין		תיאור	נספח
	סעיף	עמוד		
			(בוטל)	א'
			(בוטל)	ב'
			(בוטל)	ג'
			(בוטל)	ד'
669-85	39	663-2	חישוב שנות פרעון של אגרות חוב ושיעורי ההוצאה עליהן על בסיס ממוצע משוקלל (בוטל)	ה'
669-92	67	664-10	ביאור 22 עמלות	ו'
669-93	---	---	מיפוי של אופן הטיפול במכשירים נגזרים	ח'
669-94	---	---	דוגמאות לאופן היישום של חשבונאות מכשירים נגזרים ופעילויות גידור	ט'

עמוד	סימוכין		תיאור	נספח
	סעיף	עמוד		
669-102	29	662-6	תהליך קביעת ההפרשה להפסדי אשראי ודרישות תיעוד	י'
669-103	29	662-6	שאלות ותשובות ודוגמאות בנושא חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי	י"א
669-104	ב29	662-7	הנחיות לגילוי ולחישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור	י"ב
669-105	2(ד)(2)	640-3	תוספת ד' - הדגמת אופן החישוב של משך חיים ממוצע אפקטיבי ומשך חיים ממוצע מתוקנן	י"ג
669-107	19	661-20.1	מדידות שווי הוגן	י"ד
669-137	22	661-21.53	ישויות בעלות זכויות משתנות	ט"ו
669-172	א26	662-4.3	ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך	ט"ז

תוספת ב' - ביאורים לדוגמה לדוחות הכספיים

ביאור 1 - כללי (הכולל את עיקרי המדיניות החשבונאית)

יש לתת גילוי למדיניות החשבונאית שנבחרה בנושאים הבאים :

- בסיס ההערכה הכללי (כללי דיווח בסכומים מדווחים בהתאם לתקן 12).
- מטבע חוץ והצמדה.
- מדיניות איחוד הדוחות הכספיים. איחוד ישויות עם זכויות משתנות.
- מדיניות קיזוז נכסים והתחייבויות.
- העברות ושירות של נכסים פיננסיים וסילוק של התחייבויות.
- השקעות ביחידות מוחזקות, לרבות "הפרש מקורי".
- איחוד חברות נכסים וחברות שירות.
- מכשירים נגזרים ופעילויות גידור.
- ניירות ערך המוחזקים לפדיון, ניירות ערך הזמינים למכירה וניירות ערך למסחר. ירידת ערך ניירות ערך. הכנסות ריבית וירידת ערך בגין ניירות ערך מגובי נכסים.
- בסיס ההערכה של הרכוש הקבוע (עלות או הערכה חדשה) וכן מדיניות ההפחתה של הרכוש הקבוע.
- פעולות של פיתוח נכסים, תיקון נכסים וחידושם.
- פעולות שכירה, חכירה ושכר-מכר.
- בסיס הערכה של נכסים בלתי מוחשיים, מדיניות ההפחתה שלהם ונסיבות היווצרותם.
- שיעור הפחתת הוצאות נידחות ונסיבות היווצרותן.
- ירידת ערך נכסים.
- מסים נידחים.
- התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות.
- פיצויי פרישה ופנסיה.
- עסקאות תשלום מבוסס מניות.
- שיטת חישוב ההטבה בגין הנפקה לעובדים ותקופת זקיפתה לדוח רווח והפסד.
- שיטת חישוב ההטבות הגלומות בעסקאות עם בעלי שליטה ועם תאגידים שבשליטת התאגיד הבנקאי ואופן הטיפול בהן בדוחות הכספיים.
- בסיס ההכרה בהכנסות (לרבות אופן זקיפת ההכנסות וההוצאות בגין מכשירים פיננסיים) חובות פגומים, סיכון אשראי והפרשה להפסדי אשראי
- סיווג חובות כפגומים, החזרה של חוב פגום למצב שאינו פגום ולמצב פגום וצובר.
- הכרה בהכנסות ריבית על חובות פגומים, לרבות אופן הרישום של תקבולי מזומן.
- קביעת מצב הפיגור של חובות.
- מדיניות ההפרשה להפסדי אשראי (תוך התייחסות נפרדת למכשירי אשראי חוץ מאזניים).
- מחיקה חשבונאית של חובות.
- עיקרי השיטה לחישוב הרווח למניה.
- שיטת עריכת הדוח על תזרימי המזומנים (סוגי זרימות שהוצגו נטו, פריטים שנכללו בהגדרת "מזומנים").
- דרך היוון של הוצאות שהונו.

ביאור 3 - ניירות ערך (המשך - 1)

א. המאוחד (המשך - 1)

סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים

ג. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה¹ הנמצאים

בפוזיציות הפסד שטרם מומש

31 בדצמבר 19X0

(מבוקר)

12 חודשים ומעלה ³				פחות מ- 12 חודשים ⁴				
הפסדים שטרם מומשו			שווי	הפסדים שטרם מומשו			שווי	
סה"כ	20-40% ⁵	0-20% ⁴	הוגן	סה"כ	20-40% ⁵	0-20% ⁴	הוגן	
0	0	0	0	0	0	0	0	איגרות חוב-
0	0	0	0	0	0	0	0	של ממשלת ישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של ממשלות זרות
0	0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים זרים
0	0	0	0	0	0	0	0	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS) ⁶
0	0	0	0	0	0	0	0	של אחרים בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של אחרים זרים
0	0	0	0	0	0	0	0	מניות -
0	0	0	0	0	0	0	0	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

31 בדצמבר 19X-1

(מבוקר)

0	0	0	0	0	0	0	0	איגרות חוב-
0	0	0	0	0	0	0	0	של ממשלת ישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של ממשלות זרות
0	0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים זרים
0	0	0	0	0	0	0	0	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)
0	0	0	0	0	0	0	0	של אחרים בישראל
0	0	0	0	0	0	0	0	של אחרים זרים
0	0	0	0	0	0	0	0	מניות -
0	0	0	0	0	0	0	0	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה

העמוד הבא : עמ' 14.2-669

¹ אם יש לתאגיד הבנקאי איגרות חוב המוחזקות לפדיון, אשר נמצאות ביום 31 בדצמבר 19X0 בפוזיציות הפסד שטרם מומש, יש לתת לגביהן גילוי במתכונת דומה לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה, ולהוסיף בגילוי נתונים על העלות המופחתת של איגרות חוב אלו.

² השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ- 12 חודשים.

³ השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

⁴ השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

⁵ השקעות שההפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן. [יש להתאים את השיעור של ה- 40% לשיעור שנקבע בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי אשר מחייב ככלל רישום ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. אם קיימת השקעה בנייר ערך אשר ההפסד שטרם מומש בגינה עולה על 40% יש לתת גילוי נפרד להשקעה זו, לעלות המופחתת, השווי ההוגן שלה ולהפסד שטרם מומש בגינה, והסבר מדוע ירידת הערך של השקעה זו נחשבת זמנית].

⁶ אם מהותי, יש להבחין בין ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) לבנין ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS).

ביאור 3 - ניירות ערך (המשך - 2)

א. המאוחד (המשך - 2)

סכומים מדווחים

31 בדצמבר 19X0

(מבוקר)

רווח כולל אחר מצטבר

שווי	עלות מופחתת		
הוגן	(במניות עלות)	רווחים	הפסדים
(במיליוני ש"ח)			
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS): ¹			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through): ¹			
ניירות ערך בערבות GNMA ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
0	0	0	0
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS): ¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שמובטחים ע"י ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
0	0	0	0
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS): ¹			
חייבים בגין כרטיסי אשראי ¹			
0	0	0	0
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים ¹			
0	0	0	0
אשראי לרכישת רכב ¹			
0	0	0	0
אשראי אחר לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אשראי שאינו לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי נכסים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
0	0	0	0

הערה:

אם יש לתאגיד הבנקאי ניירות ערך למסחר או ניירות ערך המוחזקים לפדיון מהסוגים המפורטים בסעיפים 1.ז או 2.ז, לעיל, יש לתת לגביהם גילוי במתכונת דומה (בשינויים המתחייבים) לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה.

העמוד הבא: עמ' 14.3-669

¹ תצורה הפניה לעמודים בדוח השנתי של התאגיד הבנקאי שבהם נכלל התיאור של ניירות הערך שנכללו בקטגוריה זו.

ביאור 3 - ניירות ערך (המשך - 3)

א. המאוחד (המשך - 3)

סכומים מדווחים

ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים (המשך)

31 בדצמבר 19X-1

(מבוקר)

רווח כולל אחר מצטבר

שווי	עלות מופחתת		
הוגן	הפסדים	רווחים	(במניות עלות)
(במיליוני ש"ח)			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):¹			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through):¹			
0	0	0	0
ניירות ערך בערבות GNMA ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
0	0	0	0
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שמובטחים ע"י ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
0	0	0	0
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):¹			
חייבים בגין כרטיסי אשראי ¹			
0	0	0	0
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים ¹			
0	0	0	0
אשראי לרכישת רכב ¹			
0	0	0	0
אשראי אחר לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אשראי שאינו לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי נכסים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
0	0	0	0

הערה:

אם יש לתאגיד הבנקאי ניירות ערך למסחר או ניירות ערך המוחזקים לפדיון מהסוגים המפורטים בסעיפים 1.ז או 2.ז לעיל, יש לתת לגביהם גילוי במתכונת דומה (בשינויים המתחייבים) לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה.

העמוד הבא: עמ' 15-669

¹ תצורה הפניה לעמודים בדוח השנתי של התאגיד הבנקאי שבהם נכלל התיאור של ניירות הערך שנכללו בקטגוריה זו.

ביאור 118 – מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הון שנכללו ברמה 3 (במאוחד, מלייוני שקלים חדשים, סכומים מדווחים, מבוקר)

ממוצע משוקלל	31.12.20X-1				31.12.20X0				ממוצע משוקלל
	טוחח	שווי הון	משוקלל	טוחח	שווי הון	טוחח	שווי הון	טוחח	
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
* נכסים בניגון מכשירים נגזרים**									
א. חוזי שקל - מדד									
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
ב. אחר (פרט אם מהותי)									
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
התחייבויות									
התחייבויות בניגון מכשירים נגזרים**									
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
ב. פריטים הנמדדים בשווי הון על בסיס שאינו חוזר ושנה									
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%
אחר (פרט אם מהותי)									
0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%	0%-0%	0	0%

¹ מתכונת זו מיועדת להמחיש באופן כללי ותמציתי בלבד את דרישות הגילוי הכמותי. תאגיד בנקאי יתאים את הגילוי לסוגי הפריטים, טכניקות הערכת השווי ולנתונים הלא נצפים בהם הוא משתמש. * [נתון פירוט לפי סוגי נירות הערך שניתן להם גילוי נפרד בביאור נירות ערך ונכללו ברמה 3, בהתחשב במהותיות] ** [נתון פירוט לחוזי שקל – מדד, חוזי רכיב אחרים, חוזי מטבע חוץ, חוזים בניגון מניות, נגזרי אשראי וחוזי סחורות ואחרים, ונכללו ברמה 3, בהתחשב במהותיות]

ביאור 18 – חשיפת אשראי הנובעת ממבני איגוח * (על בסיס מאוחד)

<u>31 בדצמבר</u>	
20X-1	20X0
סכומים מדווחים	
<u>במיליוני שקלים חדשים</u>	
חשיפת אשראי הנובעת ממבני איגוח שהתאגיד הבנקאי (או ישויות הקרובות אליו) משמש בהם כמממן	
**:(sponsor)	
	(1) סכום מקסימלי של חשיפת אשראי הנובעת מחיזוקי אשראי למבני האיגוח, בצורה של ערבויות, ניירות ערך נדחים שנרכשו, וחיזוקים אחרים ***
0	0
	(2) מחויבויות לספק נזילות למבני האיגוח שלא נוצלו
0	0
	(3) סיכון אשראי אחר בגין מבני האיגוח ****
0	0
חשיפת אשראי הנובעת ממבני איגוח אחרים **:	
	(1) סכום מקסימלי של חשיפת אשראי הנובעת מחיזוקי אשראי למבני האיגוח, בצורה של ערבויות, ניירות ערך נדחים שנרכשו, וחיזוקים אחרים ***
0	0
	(2) מחויבויות לספק נזילות למבני האיגוח שלא נוצלו
0	0
	(3) סיכון אשראי אחר בגין מבני האיגוח ****
0	0
0	0
סך הכל חשיפת אשראי הנובעת ממבני איגוח	

* אמצעי העברה של ניירות ערך מסחריים מגובי נכסים (Asset-Backed Commercial Paper Conduits) ומבני איגוח אחרים, שבאמצעותם מאוגחים נכסים פיננסיים שהיו לפני האיגוח בבעלות של יישויות שאינן התאגיד הבנקאי או יישויות קרובות אליו.

** [יש לתאר את המעורבות של התאגיד הבנקאי במבני האיגוח, או לכלול הפניה למקום בדוח השנתי שבו נכלל הסבר לגבי סוגי פעילויות האיגוח בהן התאגיד הבנקאי מעורב].

*** לא כולל מחויבויות לספק נזילות למבני האיגוח שלא נוצלו. [יש לתאר את החיזוקים שניתנו].

**** רבות יתרה מאזנית של השקעות בניירות ערך שהונפקו על ידי מבני האיגוח ושל אשראי שניתן למבני האיגוח, אשר אינם חיזוקים למבני האיגוח, ויתרה מאזנית וסיכון אשראי חוץ מאזני (כפי שחושב לצורך מגבלות על חבות של לווה) בגין עסקאות במכשירים נגזרים מול מבני האיגוח, אשר אינם חיזוקים למבני האיגוח.

נספח י"ב – הנחיות לגילוי ולחישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור

בנספח זה מובאות הנחיות לגבי אופן חישוב הפרשה להפסדי אשראי בגין הלוואות לדיור, אופן היישום של אספקטים שונים של רישום הפרשה לפי עומק הפיגור כאמור בנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 "חובות בעייתיים בהלוואות לדיור בבנק למשכנתאות" (להלן בנספח זה - ה"נספח"), ולגבי מתכונת הגילוי על הלוואות לדיור.

ההנחיות המפורטות להלן המתייחסות לאופן חישוב הפרשה בגין הלוואות לדיור חלות על בנקים למשכנתאות ועל תאגידים בנקאיים, שאינם בנקים למשכנתאות, גם אם פעילותם בהלוואות לדיור אינה מהותית.

ההנחיות המפורטות להלן המתייחסות למתכונת הגילוי חלות על בנקים למשכנתאות וגם על תאגידים בנקאיים, שאינם בנקים למשכנתאות, אם פעילותם בהלוואות לדיור מהותית בהתאם לסעיף 28א. להוראות הדיווח לציבור.

א. תחולת ההוראה ליישום שיטת עומק הפיגור**1. יתרות חוב לפי מידת הגבייה :**

1.1. בסעיף 2 לנספח, נקבע בסיפא להגדרת הלוואה לדיור כי היא אינה כוללת "הלוואות מפקדונות מיועדים שהחזרתם למפקיד מותנית בגביית האשראי" (להלן – "יתרת חוב לפי מידת הגבייה").

1.2. מובהר בזאת כי ביישום הוראותינו לחישוב הפרשה לפי עומק פיגור, אין לכלול יתרות חוב לפי מידת הגבייה. האמור מתייחס, בין השאר, לחישוב תקרה של יתרת הלוואה לעניין תחולת ההוראה ולחישוב עומק הפיגור.

2. הפרשה לחובות מסופקים בגין הלוואות לקבוצת רכישה :

2.1. בהתאם לנספח להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 314 – "טיפול בחובות בעייתיים", הלוואה לדיור, שבגינה יש לחשב הפרשה מזערית לפי שיטת עומק הפיגור, כוללת בין היתר הלוואה המיועדת לבנייתה של דירת מגורים, שלא למטרת עסק.

2.2. מובהר בזאת כי העובדה שהלוואה הועמדה במסגרת קבוצת רכישה אינה מוציאה הלוואה זו מתחולת ההוראה לחישוב הפרשה מזערית לפי עומק הפיגור. לפיכך, ככלל, יש לחשב הפרשה לחובות מסופקים על הלוואה שניתנה לווה במסגרת קבוצת רכישה, המיועדת לבנייתה של דירת מגורים, לפי שיטת עומק הפיגור.

2.3. מעבר להפרשה מזערית לחובות מסופקים לפי שיטת עומק הפיגור, המיועדת לכסות את הפסדי האשראי הצפויים בגין לוה יחיד, יש ליצור הפרשה ספציפית נוספת לחובות מסופקים, כאשר הדבר נדרש כדי לכסות הפסדי אשראי צפויים נוספים לתאגיד הבנקאי בפרוייקט.

ב. תחולת ההוראה בגין הלוואות בעלות אפיונים ספציפיים

3. הלוואות בהן, על פי חוזה, הקרן מסולקת בתשלום אחד :

בהלוואות שבהן, על-פי תנאי החוזה, הריבית משולמת באופן שוטף, ובתום תקופת הגרייס של הקרן התחייב הלווה לפרוע את הקרן כולה בתשלום אחד (אופייני להלוואות גישור) - **כאשר במועד סיום תקופת הגרייס הלווה אינו פורע את תשלום הקרן, נדרש :**

3.1 **במידה שקיים פיגור בהלוואה בגין תשלומי הריבית יש "להקפיא" את בסיס המדידה לפי התשלום החודשי האחרון (המכנה בנוסחה לחישוב עומק הפיגור). יתרת הפיגור (הסכום במונה) כוללת את יתרת הפיגור שהיתה קיימת במועד סיום תקופת הגרייס ואת ריבית הפיגורים שתחוייב לאחר מועד זה על כל ההלוואה (כלומר, יתרת הפיגור אינה כוללת את סכום הקרן).**

3.2 **לסווג את היתרה, שטרם הופרשה, כ"חוב פגום" (היעדר תשלום שוטף מקשה על יישום נאות של שיטת עומק פיגור).**

3.3 **לבדוק לפי הכללים שנקבעו בסעיף 29א אם לא נדרשת הפרשה מעבר למתחייב לפי האמור לעיל.**

3.4 **הועמדה הלוואה חדשה (הנפרעת בתשלום תקופתי חודשי או רבעוני) לצורך סילוק ההלוואה ה"ישנה", כמפורט בסעיף זה, תטופל ההלוואה כאמור בסעיף 15 להלן.**

4. הגדרת הלוואה לענין חישוב עומק הפיגור :

4.1 **בסעיף 3 לנספח נקבע כי "יתרת ההפרשה הספציפית המזערית לפי עומק פיגור, בגין הלוואות לדיר, תחושב לכל הלוואה בנפרד..." (הדגשה לא במקור).**

4.2 **לעיתים, בנק נותן ללווה הלוואות בתנאים שונים (מסלולי הצמדה, ריביות, זמני פרעון ומועדי ביצוע). כאשר הלוואות כאמור ניתנות לפי חוזה לאותה מטרה ובשיעבוד אותו נכס (כגון: לרכישת דירה חדשה מקבלן, למימון לבניית דירה באופן עצמאי וכו'), לצורך חישוב יתרת ההפרשה המזערית לפי עומק הפיגור יסכם הבנק את הלוואות כאמור לסכום אחד.**

4.3 **כאשר הלוואות ניתנו בחוזים נפרדים בשעבוד אותו נכס, חישוב עומק הפיגור יערך לכל הלוואה בנפרד.**

5. הלוואה המורכבת ממשנים שחלקם אינם נפרעים בתשלומים תקופתיים של קרן או ריבית (חודשי או רבעוני) :

5.1 **כאמור בסעיף 3.2 לעיל, לעיתים הלוואה מורכבת ממספר משנים, המייצגים הלוואות שניתנו בתנאים שונים. אם במשנים כאמור קיים "גרייס מלא" (אינם נפרעים בתשלומים תקופתיים של קרן או ריבית (חודשי או רבעוני)), אין ליישם באותם משנים שבהם קיים "גרייס מלא" את שיטת עומק פיגור. זאת כל עוד קיים בהם "גרייס מלא".**

5.2. לפיכך, אין לכלול את יתרות החוב במשנים אלה גם במבחן של תקרת יתרת ההלוואה לעניין תחולת ההוראה.

5.3. לאחר תום תקופת ה"גרייס המלא" במשנים כאמור ייכללו הסכומים הנ"ל כהלוואה נפרדת, לרבות לעניין מבחן התקרה.

ג. חישוב עומק הפיגור

6. נוסחה של עומק הפיגור :

חישוב עומק הפיגור בגין לוח סילוקין חודשי ייערך בהתאם לנוסחה, שהוגדרה אז כדלקמן :
"היתרה בפיגור (לרבות תשלומים נלווים וריבית פיגורים), כשהיא מחולקת בסכום התשלום האחרון שמועד פרעונו הגיע לפי לוח הסילוקין (לרבות תשלומים נלווים)".

7. חישוב עומק הפיגור בהלוואות שנפרעות בתשלום רבעוני :

בהלוואות שנפרעות בתשלום רבעוני, כאשר עומק הפיגור, קרי היחס בין סכום הפיגור לבין החיוב הרבעוני האחרון גדול מ-2, עומק הפיגור יהיה היחס האמור מוכפל בשלוש.

הסבר: אי פרעון תשלום רבעוני מבטא בפועל פיגור של שלושה חודשים ולא חודש אחד, ולכן יש להתאים את הנוסחה למהות הכלכלית.

8. הוצאות תפעוליות ונלווים שיש לכלול בחישוב עומק הפיגור :

במסגרת חישוב עומק הפיגור יש לכלול במונה (היתרה בפיגור) חיובים נלווים המבוצעים על בסיס שוטף, לרבות עמלות החזר הוראות קבע וכו', גם אם אינם כלולים במכנה (סכום התשלום האחרון). כמו-כן, יש לכלול במונה החזר הוצאות תפעוליות, כגון: הוצאות משפטיות שנוקפו לחשבון הלקוח. במידה ועד למועד הדיווח התקבלו מהלקוח תשלומים על חשבון הוצאות תפעוליות אשר חוייבו רק לאחר מועד הדיווח, היתרה בפיגור תכלול גם תשלומים כאמור.

9. איסור עיגול של חודשי פיגור כלפי מטה :

9.1. בשל מבנה טבלת חישוב ההפרשה המדורגת בנספח להוראותינו יש לבצע חישוב מדויק של עומק הפיגור, ואסור לעגל את עומק הפיגור כלפי מטה, גם לא בשברירי אחוזים.

9.2. לדוגמא: הלוואה שבה עומק הפיגור הינו 6 חודשים + אפסילון, תסווג בקבוצה "מעל 6 ועד 9 חודשים כולל", וההפרשה בגינה תחושב בשיעור של 8%.

10. פרעון החוב או שינויים אחרים בעומק הפיגור שנוצרו לאחר תאריך המאזן :

10.1. לא ניתן להקטין את ההפרשה לפי עומק הפיגור במקרה של סילוק החוב בפיגור לאחר תאריך המאזן, גם אם הפירעון נעשה על-ידי קבלת מזומן. זאת, מאחר שהשיטה מבוססת על מדידת הפיגור במועד החתך.

10.2. בנוסף, כאשר דירה נמכרת על-ידי נציג הבנק לפני תאריך המאזן, והתשלומים במאזן לפרעון החוב טרם נתקבלו בבנק במועד פרסום הדו"ח, לא ניתן להקטין את ההפרשה לפי עומק פיגור, בהתייחס לתקבולים נטו הצפויים בגין המכירה.

ד. הסדרים וארגונים מחדש של הלוואה

11. כללי

11.1. לעיתים, בהלוואות בפיגור נוהגים הבנקים להגיע להסכמה עם הלווים, ולבצע הסדרים וארגונים מחדש של ההלוואות. הסדרים וארגונים מחדש כוללים, בין היתר, את המקרים הבאים:

(1) הקפאה או הפחתה של התשלום החודשי לתקופה מוסכמת;

- 2) פריסת החוב בפיגור – נעשית על-ידי הגדלת התשלום החודשי ו/או הארכת אורך חיי ההלוואה ;
- 3) מחזור ההלוואה – מתן הלוואה חדשה שניתנת כנגד הלוואה קודמת שהיתה בפיגור. כתוצאה מכך, בספרי הבנק נמחק החוב בפיגור שהיה קיים בהלוואה הישנה. ראוי להדגיש כי לעיתים מחזור כאמור נעשה באמצעות שינוי פרמטר בהלוואה הישנה, כגון: תקופה לפירעון, כך שלא השתנה המספר הסידורי של ההלוואה הישנה, אולם למעשה מדובר בהלוואה חדשה לכל דבר ועניין.
- 11.2. תאגיד בנקאי יעשה שימוש זהיר בהסדרים והארגונים מחדש כאמור, אשר יהיו מבוססים על הנכונות ועל היכולת להחזיר את ההלוואות, ואשר יהיו מבוססים ונשלטים בהקשר למדיניות הפנימית בתאגיד הבנקאי.
- 11.3. יש צורך במערכות מידע הולמות, אשר יזהו ויתעדו כל הלוואה אשר בעבר נעשה בה שימוש בהסדרים כאמור, כולל מספר ההסדרים שנעשו בגין כל הלוואה. בנוסף, מערכות המידע צריכות לפקח ולעקוב אחר ההיקף והביצועים להלוואות כאמור.
- 11.4. הקטנה של הפרשה לפי עומק הפיגור (כמו גם ההפרשה לריבית פיגורים) תעשה רק בעת הגבייה במזומן של הסכום בפיגור. ארגון מחדש של אשראי בפיגור לא יחשב פירעון במזומן של החוב בפיגור.
- 11.5. הסכם עם הלווה להחזרת הפיגורים, כאשר לוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה, שטרם הגיע מועד פרעונה, אינו משתנה, ייחשב כהליך של גביית פיגורים, ולא ארגון מחדש, ויטופל כאמור בסעיף 11 להלן.
- 11.6. גביית פיגורים באמצעות פריסת תשלומים בכרטיסי אשראי תיחשב לעניין זה כגביה במזומן, אם הבנק לא יהא חשוף להפסדים כלשהם בגין אותם סכומים, כתוצאה מכשל אשראי של הלווה.
12. **גביית פיגורים באמצעות הסדר :**
- 12.1. חל הסדר בין הלווה לבין הבנק להחזר פיגורים, כאשר לוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה, שטרם הגיע מועד פרעונה, אינו משתנה, יראו בכך הליך של גביית חובות בעייתיים מקובל, שאינו משפיע על עומק הפיגור במועד ההסדר, לרבות לוח הסילוקין הרלבנטי למדידתו מכאן ואילך.
- 12.2. לוח הסילוקין בגין הפיגורים יאורגן כ"משנה – פיגורים" (הלוואת הפריסה), ועומק הפיגור וההפרשה בגין אותה הלוואה יימדדו בהתאם ללוח הסילוקין המקורי של ההלוואה. כלומר יתרת משנה הפיגורים תיכלל במונה והחיוב החודשי, למעט בגין משנה הפיגורים, ייכלל במכנה.
- 12.3. למרות האמור, אם הלווה עמד בהחזרים של ההלוואה המתייחסת, לרבות החזרי ה"משני-פיגורים" במשך תקופה של שנתיים ממועד ההסדר או אם חלפה מחצית התקופה שנותרה העמוד הבא – עמ' 104.5-669

במשנה ההלוואה שבו נוצרו הפיגורים, הקצרה מביניהן, היא רשאי הבנק לראות את הפיגור כ"משני-סטנדרטי" ולבטל את ההפרשה בגינו.

13. חישוב הפרשה ועומק הפיגור לאחר ארגון מחדש של ההלוואה :

13.1. האמור בסעיף זה מתייחס להסדר בין הלווה לבין הבנק להחזר הפיגורים, כאשר נעשה שינוי בלוח הסילוקין בגין יתרת ההלוואה שטרם הגיע מועד פרעונה.

13.2. במועד ההסדר, ובמהלך "תקופת הבשלה" של חצי שנה לאחר ביצועו, ישמר הבנק את ההפרשה לפי עומק פיגור וירשום "פיגורים רעיוניים" בגין הלווה בגובה הפיגורים, שנוקפו בספרי הבנק (כולל הפרשה לריבית בגין החוב שבפיגור).

13.3. בתום תקופת הבשלה, רשאי הבנק להפחית "פיגורים" אלה במשך שנתיים (להלן – "תקופת השנתיים") בשיטת הקו הישר וההפרשה שנרשמה בגין הפיגורים תופחת במקביל.

13.4. בחישוב "תקופת הבשלה" והשנתיים הנוספות יילקחו בחשבון רק תקופות בהן הלווה :

13.4.1. אינו בעייתי ;

13.4.2. אינו פטור מפרעון כלשהו על חשבון האשראי (קרן או ריבית).

13.5. אם במהלך התקופה האמורה הלווה אינו עומד באחד מהתנאים הקבועים בסעיף 15.4 לעיל, תקופת הבשלה או תקופת השנתיים, לפי העניין, יחלו מחדש (כלומר, ההפחתה תיפסק מיידית). בנוסף, במידה שנוצרים פיגורים נוספים של שלושה חודשי עומק פיגור ומעלה, יש גם לחשב מחדש את ההפרשה לפי שיטת עומק פיגור, כאשר **סך יתרת הפיגור הנה יתרת הפיגור הרעיוני (שטרם הופחתה) ויתרת הפיגור שנוצרה לאחר מועד ההסדר, והתשלום החודשי ילקח מלוח הסילוקין החדש**. זאת, במקום ההפרשה לפי עומק פיגור שחושבה כאמור בסעיף 12.3 לעיל.

14. חישוב עומק הפיגור להלוואות בהן הפיגור הוקפא או התשלום החודשי הופחת לתקופה מסויימת :

14.1. לעיתים תאגיד בנקאי נוהג להקפיא, או להפחית באופן מהותי את התשלום החודשי לתקופה מוסכמת בהלוואות בעייתיות, בגינן קיימת הפרשה לפי עומק פיגור.

14.2. הוקפא או הופחת התשלום השוטף לתקופה מוסכמת, כך שהתשלום השוטף נמוך מהריבית בגין יתרת ההלוואה, תטופל ההלוואה כדלקמן :

14.2.1. במהלך אותה תקופה יש, **לפחות**, להקפיא את ההפרשה, ולהגדיר את ההלוואה כ"**חוב פגום**". בהתאם, במהלך תקופה זו יש להכיר בהכנסות ריבית בגין ההלוואה רק על בסיס גבייתן במזומן. ריבית שנצברה ולא נגבתה במזומן תיחשב כריבית פיגורים ולא תוכר כהכנסה.

14.2.2. לאחר סיום תקופת ההפחתה/ההקפאה תטופל היתרה בהתאם למהות ההסדר. כך לדוגמא, אם יערך ארגון מחדש, הוא יטופל כאמור בסעיף 12 וההפרשה לריבית תצטרף ל"פיגורים הרעיוניים" כמפורט שם.

ה. ביטוחי הלוואות לעניין הפרשה לפי עומק פיגור

15. חישוב הפרשה לפי עומק פיגור בגין הלוואות לדיוור, הניתנות בגיבוי ביטוחי של חברת ביטוח מוכרת:

15.1. חישוב ההפרשה לחובות מסופקים לפי עומק הפיגור ייקבע כאמור בהוראות הנספת, מבלי להביא בחשבון את השפעת הביטוח.

15.2. **הסבר**: להבדיל מהפרשות ספציפיות אחרות, שיעור ההפרשה לפי עומק פיגור נקבע על בסיס תחשיב קבוצתי, שאינו מבטא בהכרח את רמת הבטחונות הקיימת בהלוואה מסויימת. מבחינה זו, ביטוח האשראי מהווה רכיב אחד במכלול הבטחונות העומדים לרשות הבנק, לצד רכיבים נוספים כמו שיעבוד הנכס, ערבויות צד ג', יחס משכורת להחזרים וכו'. הכללת ההשפעה של ביטוח אשראי בחישוב הפרשה המיוחסת להלוואה מסויימת מנוגדת לשיטה של הפרשה ספציפית לפי עומק הפיגור.

16. במקרים בהם קיים לבנק כיסוי ביטוחי כנגד חובות בפיגור כגון: ביטוח חיים בגין פטירה, ביטוח כנגד נזקי מרמה וכו', לא ניתן להקטין את ההפרשה לפי עומק הפיגור, אלא אם נתקבל מזומן, או אישור מחברות הביטוח בדבר זכאות הבנק לקבלת סכום מוגדר.

ו. מתכונת הגילוי

17. **מדיניות חשבונאית**: תאגיד בנקאי ייתן גילוי לגבי סוגי הלוואות בגינם מיושמת שיטת עומק פיגור.

18. **סיווג הפרשה ספציפית נוספת מעבר למתחייב בגין עומק פיגור, כאשר מתחייבת הפרשה מינימלית לפי עומק פיגור**:

18.1. כאשר ההפרשה **המינימלית** נקבעת על בסיס עומק פיגור יש לסווג את כל ההפרשה, לרבות תוספת ההפרשה שנקבעה על בסיס ספציפי, בטור "עומק פיגור". כאשר התוספת הנ"ל מהותית, ראוי לתת גילוי במסגרת הערה לדוח.

18.2. **הסבר**: לדעתנו, גישה זו מאפשרת לקורא הדוח לקבל מידע באופן ברור יותר. בנוסף, נמנע הצורך מהעברת ההפרשה בין הטורים, כאשר ההפרשה לפי עומק פיגור עולה על ההפרשה הספציפית ולהיפך.

18.3. האמור בסעיף זה מתייחס גם לעניין סיווג האשראי וההפרשה בגינה כמפורט בביאור 1.ג.4., ה.4, ו-4.א..

19. **סיווג פיגורים שהוסדרו ו"פיגורים רעיוניים" בגין הלוואות שאורגנו מחדש**:

19.1. במסגרת הגילוי לפי מתכונת ביאור 1.ג.4. יינתן גילוי כדלקמן:

19.1.1. יתרת פיגורים שהוסדרה במסגרת הסדר לסילוק פיגורים עם הלווה כאמור בסעיף 11 לעיל, תסווג לפי עומק הפיגור הרלוונטי ;

19.1.2. מידע על הלוואות שאורגנו מחדש כאמור בסעיף 12 לעיל, לרבות יתרת ההלוואות בניכוי הפרשה, "פיגורים רעיוניים" וכו' יוצגו בטור נפרד.

19.2. במידה והלווה לא עמד בהסדר, ובשל כך בוטל ההסדר, ידווחו הנ"ל כפיגורים "רגילים".

נספח ט"ז - ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך**רקע**

1. על רקע המשבר הפיננסי הגלובלי וירידה בערך של השקעות בנכסים פיננסיים, ראינו לנכון להתייחס לנושא הנדון כלהלן.
2. בתקני החשבונאות והביקורת שנקבעו בארה"ב, ובעמדות צוות ה- SEC ורשויות הפיקוח על הבנקים בארה"ב (מצ"ב בנספח א' לנספח זה רשימה של הפרסומים העיקריים בנושא זה, להלן – הפרסומים בארה"ב)¹ נקבעו הנחיות שמבהירות באלו נסיבות ניתן לקבוע כי ירידת ערך של ניירות ערך הינה בעלת אופי זמני, ומדגישות כי כדי שניתן יהיה לקבוע כי ירידת ערך הינה בעלת אופי זמני נדרש לשמור תיעוד מפורט המצדיק קביעה זו.

ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני

 3. לאור האמור לעיל, ובעקבות הפרסומים בארה"ב, מובהר כי על תאגיד בנקאי להכיר בתקופת הדיווח בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, לכל הפחות בגין ירידת ערך של כל נייר ערך המקיים אחד או יותר מהתנאים הבאים:
 - 3.1. נייר ערך אשר נמכר עד מועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו.
 - 3.2. נייר ערך אשר סמוך למועד פרסום הדוח לציבור לתקופה זו, הבנק מתכוון למכור אותו בתוך פרק זמן קצר.
 - 3.3. אגרת חוב אשר לגביה חלה ירידת דירוג משמעותית בין דירוג האג"ח במועד שבו היא נרכשה על ידי התאגיד הבנקאי לבין דירוג האג"ח במועד פרסום הדוח לתקופה זו.
 - 3.4. אגרת חוב אשר לאחר רכישתה סווגה על ידי התאגיד הבנקאי כבעייתית.
 - 3.5. אגרת חוב שלגביה חל כשל בתשלום לאחר רכישתה.
 - 3.6. נייר ערך, אשר השווי ההוגן שלו לסוף תקופת הדיווח גם במועד הסמוך למועד פרסום הדוחות הכספיים, היה נמוך בשיעור משמעותי מהעלות (לגבי אגרות חוב – העלות המופחתת). זאת, אלא אם בידי התאגיד הבנקאי ראיות אובייקטיביות ומוצקות וניתוח זהיר של כל הגורמים הרלוונטיים, אשר מוכיח ברמה גבוהה של ביטחון כי ירידת הערך הינה בעלת אופי זמני. מובהר כי בנסיבות אלו, כדי שלא תוכר ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, הניתוח חייב לעמוד בסטנדרטים שנקבעו בנושא בארה"ב, כפי שהם מיושמים בארה"ב בנסיבות דומות על ידי משרדי רואי חשבון מובילים בארה"ב (להלן – הסטנדרטים בארה"ב). מצ"ב בנספח ב' לנספח זה רשימה תמציתית של דוגמאות לליקויים אפשריים בתיעוד, שבהתקייםם עולה ספק משמעותי האם מתקיימת רמת הביטחון הנדרשת כדי להגיע למסקנה כי בנסיבות האמורות ירידת ערך של נייר ערך אינה בעלת אופי אחר מזמני.

מובהר כי האמור לעיל אינו מתייחס לכל המקרים בהם תאגידים בנקאיים נדרשים להכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני, ואינו מתייחס לכל המקרים בהם תאגידים בנקאיים נדרשים לשמור תיעוד מפורט שיתמוך בהחלטת התאגיד הבנקאי לא להכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני. על התאגידים הבנקאיים לוודא כי הם קבעו ומיישמים בעקבות מדיניות חשבונאית ברורה לטיפול בירידת ערך של ניירות ערך, בהתאם לאמור בנספח זה.

¹ ביום 9.4.09 פרסם ה-FASB את התיקון המפורט להלן: FAS 124-2 and FAS 115-2, FSP, זיהוי והצגת ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני. תאגיד בנקאי לא יישם תיקון זה, מבלי שקיבל אישור מוקדם ממנהל יחידת דיווח כספי בפיקוח על הבנקים. להרחבה ראה נספח ג'.

נספח א' – רשימה תמציתית של הפרסומים העיקריים בנושא בארה"ב

להלן רשימה תמציתית של הפרסומים העיקריים בארה"ב בנושא הכרה בירידת ערך של ניירות ערך בעלת אופי אחר מזמני.

1. **תקן חשבונאות אמריקאי FAS-115** – "הטיפול החשבונאי בהשקעות מסוימות באגרות חוב ובמניות".
2. **FSP FAS 115-1** – "המשמעות של ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני והיישום לגבי השקעות מסוימות".
3. **EITF 99-20 (כפי שתוקן)** - "הכרה בהכנסות ריבית ובירידת ערך של זכויות מוטב שנרכשו, ושל זכויות מוטב שהמשיכו להיות מוחזקות על ידי מעביר באיגוח נכסים פיננסיים".
4. **AU-332 של ה-PCAOB** – "ביקורת מכשירים נגזרים, פעילויות גידור והשקעות בניירות ערך".
5. **מדריך ה-FED לביקורת בנקים מסחריים** (החלקים המתייחסים להכרה בירידת ערך), מעודכן עד לחודש דצמבר 2008.
6. **מדריך ה-FED לפעילויות מסחר ושוקי הון** (החלקים המתייחסים להכרה בירידת ערך), מעודכן עד לחודש דצמבר 2008.
7. **SAB 5M של ה-SEC** (לפני שתוקן על ידי SAB 111) – "ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של השקעות מסוימות באגרות חוב ובמניות".
8. **פרסום צוות ה-SEC בדבר "סוגיות חשבונאיות וגילוי במחלקה למימון חברות"** מיום 30.11.06.
9. **Bank Accounting Advisory Series – OCC** (מעודכן לחודש דצמבר 2008) – פרק 1B – "ירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני".

נספח ב' – רשימה תמציתית של ליקויים אפשריים בתיעוד

כל אחד מהמקרים המפורטים ברשימה להלן משמש דוגמה למצב שבהתקיימו ככלל עולה ספק משמעותי לעניין האמור בסעיף 3.6 בנספח ט"ז. אין להתייחס לרשימה זו כאל רשימה ממצה או מלאה. רוב הדוגמאות מתייחסות בעיקר לניתוח ירידת ערך של אגרות חוב.

1. ליקויים הקשורים לניתוח מאפייני נייר הערך הספציפי :

1.1.1. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל תיעוד לשווי ההוגן הנוכחי של נייר הערך, לעלות המופחתת של הנייר, לעומק ירידת הערך של הנייר, ולמשך הזמן שבו נייר הערך נמצא בפוזיציית הפסד. ניתוח ירידת הערך חייב להביא בחשבון ולהתייחס במפורש לגורמים אלה.

1.1.2. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח של כל המאפיינים של נייר הערך, לרבות תנאי תשלום, מטבע, הצמדה, נגזרים משובצים, חיזוקי אשראי או נחיתות אשראי, טריגרים לפירעון מוקדם וכו'.

1.1.3. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח מלא של הענף והמדינה בו פועל המנפיק, רווחיותו, מצבו הכספי, הרגולציה בה הוא נתון, לרבות השלכות של מגמות ידועות במועד הפרסום.

1.1.4. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא צוין המרווח שבו נסחרה אגרת החוב מעל הריבית של אג"ח ממשלתיות עם תנאים דומים (מח"מ, מטבע, הצמדה וכו'). בנוסף, בנייתו ירידת הערך לא נבחן המרווח של אגרת החוב לעומת המרווח הממוצע של אגרות חוב עם תנאים דומים בשוק, ולעומת המרווח הממוצע של אגרות חוב עם תנאים דומים באותו ענף, ולא נבחנו השינויים במרווחים אלה סמוך למועד ירידת הערך, כדי לנסות להבין את הגורמים לירידת הערך. ניתוחים אלה נדרשים כדי לבחון טענות איכותיות כלליות, מהן עולה כי הירידה בשווי ההוגן של איגרת חוב מיוחסת לשינוי לרעה בתנאי השוק כולו.

1.1.5. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח של אירועים משמעותיים במחיר האג"ח (ירידות משמעותיות, עליות משמעותיות, גידול בתנודתיות), תוך דיון בסיבות שגרמו לאירועים אלה.

1.1.6. ניתוח דירוג האשראי של אגרת החוב :

1.1.6.1. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא צויין דירוג ההשקעה של האג"ח בעת הרכישה.

1.1.6.2. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא צויין המועד שבו נקבע הדירוג, והתייחסות הבנק לכך שלאחר בחינת הדירוג הבנק סבור כי הדירוג עדכני ומתאים לתנאים הנוכחיים הקיימים במועד הדיווח.

1.1.7. ניתוח יכולת החזר או תזרימי מזומנים צפויים מאגרת החוב – בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח מקיף של יכולת החזר או של תזרימי המזומנים הצפויים מאגרת החוב :

1.1.7.1. בנייתו ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח מפורש של תזרימי המזומנים הצפויים לדעת התאגיד הבנקאי מאגרת החוב, של הגורמים שעלולים לגרום לתחזית זו לא להתממש ושל רמת הודאות של תזרימי המזומנים הצפויים.

- 1.7.2. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכלל ניתוח כמותי מפורש של יכולת המנפיק לשלם את כל תזרימי המזומנים החוזיים של אגרת החוב עד לפדיון הסופי של אגרת החוב.
2. ביסוס הכוונה והיכולת של התאגיד הבנקאי להחזיק את נייר הערך לתקופת זמן ארוכה מספיק שתאפשר עלייה בשווי ההוגן או עד לפדיון :
- 2.1. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכלל תיעוד שמראה במפורש כי צפויה עליה בשווי ההוגן של נייר הערך מעבר לעלות המופחתת של נייר הערך (לדוגמה באמצעות ניתוח מקיף של כל הגורמים החיוביים והשליליים שהשפיעו על הנייר הספציפי, תוך מתן משקל גבוה לגורמים שידועים לבנק ואינם ידועים לשוק, אם קיימים, ותוך מתן משקל נמוך, אם בכלל, לגורמים הידועים לשוק ולכן לכאורה כבר הובאו בחשבון בקביעת מחיר נייר הערך, ולגורמים שקיים ספק האם יתקיימו או שאמורים להתקיים בעתיד הרחוק, תוך הסבר מפורט ומבוסס לסיבת הכללתם).
- 2.2. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכלל תיעוד שמראה במפורש כי צפוי שתוך פרק זמן סביר השווי ההוגן של נייר הערך יחזור להיות גבוה מעלות נייר הערך.
- 2.3. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכלל תיעוד שמתייחס במפורש לפעולות שהבנק ינקוט אם מחיר נייר הערך ימשיך לרדת או הסיכון בנייר הערך יעלה, לא נכללה התייחסות למחיר או לרמת הסיכון בנייר הערך שבהם התאגיד הבנקאי יחליט בכל זאת למכור את נייר הערך, ולא נכללה התייחסות לסיכוי שמחיר נייר הערך ירד או שהסיכון בנייר הערך יעלה בצורה כזו, שתחייב את הבנק לפעול בניגוד לכוונה המקורית שלו.
- 2.4. לא נכלל תיעוד שמראה בבירור כי לאורך תקופה ממושכת בעבר כל נייר ערך בפוזיצית הפסד שטרם מומש, שהתאגיד הבנקאי התכוון להחזיק אותו לתקופה ארוכה, אכן הוחזק לתקופה ארוכה שאיפשרה חזרת השווי ההוגן, ו/או מתייחס לנסיבות בגינן נמכר בהפסד כל נייר ערך אשר לגביו הצהיר התאגיד הבנקאי לפני כן שהוא יחזיק אותו כדי לאפשר חזרת השווי ההוגן עד לעלות.
- 2.5. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכלל תיעוד לגבי היכולת של התאגיד הבנקאי, בהתבסס על מצבו ליום הדיווח, לרבות הערכתו לגבי שינויים במועד הדיווח צפויים לחול בחקיקה או ברגולציה, או לגבי פעולות ספציפיות צפויות של רשויות פיקוח, להחזיק את נייר הערך עד לחזרה הצפויה שלו לשווי ההוגן.
- 2.6. בניתוח ירידת הערך הספציפית לא נכללה הצהרה מפורשת כי קיימת כוונה ויכולת להחזיק את נייר הערך הספציפי עד לחזרה הצפויה של השווי ההוגן מעבר לעלות, אלא נקבעה מדיניות כללית בלבד לפיה ניירות ערך מוחזקים עד לחזרת השווי ההוגן או עד לפדיון, או שנכללה הצהרה ספציפית לא מספקת, כגון על כוונה ויכולת להחזיק עד לעלייה (שלא הוגדרה) בשווי ההוגן.

נספח ג' – התיקון לכללי החשבונאות בארה"ב מיום 9.4.09

1. ביום 9.4.09 פרסם ה-FASB את התיקון המפורט להלן (להלן התיקון):
FSP FAS 115-2 and FAS 124-2, זיהוי והצגת ירידות ערך בעלות אופי אחר מזמני.
ככלל, התיקון חל בארה"ב מהדוחות הרבעוניים ליום 30.6.09 ואילך, כאשר ה-FASB מאפשר אימוץ מוקדם בדוחות של הרבעון הראשון בשנת 2009.
2. התיקון משפיע בין היתר על הנסיבות שבהן נדרש להכיר בירידת ערך בעלת אופי אחר מזמני של ניירות ערך, ועל הצגתה בדוח רווח והפסד ובדוח על השינויים בהון העצמי. בנוסף, התיקון משפיע על הגילוי שנדרש לכלול בדוח רבעוני ושנתי. בכוונתנו לשקול בהמשך פירסום הבהרות בדבר הטיפול בנושאים אלה, לרבות ביחס להבהרות שנכללו בנספח ט"ז.
3. יישום התיקון מחייב את התאגידים הבנקאיים בהיערכות משמעותית בפרק זמן קצר מאוד. לנוכח זאת, הפיקוח על הבנקים יבחן בזהירות את המועד בו ניתן יהיה להחיל לראשונה את התיקונים, לרבות הנחיות ה-OCC בנושא¹. בהתאם לכך, תאגיד בנקאי, אשר מתכוון לפתח יכולת אשר תאפשר לו ליישם את FSP FAS 115-2 and FAS 124-2, ידרש להוכיח מבעוד מועד לפיקוח על הבנקים כי הוא פיתח מדיניות, שיטות ונהלים ברורים ומפורטים שיאפשרו לו ליישם באופן נאות ומידתי את התיקונים.
בהתאם לכך, על תאגיד בנקאי כאמור להעביר לפיקוח על הבנקים תיאור מפורט של המדיניות החשבונאית שבכוונתו ליישם בנושא זה, לרבות:
 - 3.1. תיאור מפורט של התהליך והשיטה של התאגיד הבנקאי לקביעת הסכום שבהתאם לפרסומים ראוי לרשום אותו ברווח כולל אחר, של הנהלים והבקורות שהתאגיד הבנקאי מתכוון ליישם כדי שהבקורות הפנימיים על הדיווח הכספי בנושא זה יהיו אפקטיביות, ושל התיעוד שבכוונת התאגיד הבנקאי לשמור כדי לתמוך ברישום זה, וזאת לגבי כל סוג אג"ח בנפרד;
 - 3.2. פירוט של העלות המופחתת, של השווי ההוגן ושל ירידת הערך שמוכרת ברווח כולל אחר של כל אגרות החוב הזמינות למכירה והמוחזקות לפדיון, שהתאגיד הבנקאי מתכוון לרשום לפי הפרסומים החדשים למועד הדיווח האחרון ולמועד הדיווח השנתי האחרון שקדם לו, ושל הנתונים המקבילים לימים אלו, שהיו נרשמים אילו התאגיד הבנקאי היה מיישם בימים אלה את הוראותינו שחלו לפני היישום לראשונה של הפרסומים.
 - 3.3. תיעוד מפורט שיבהיר איך נקבע סכום ההפסד שהוכר ברווח כולל אחר בגין כל אגרת חוב זמינה למכירה או מוחזקת לפדיון, אשר למועד הדיווח האחרון ולמועד הדיווח

¹ הנחיות שפורסמו על ידי ה-OCC בארה"ב ביום 17.4.09. ההנחיות מבהירות את הציפיות בנושא זה של ה-OCC מההנהלות של התאגידים הבנקאיים בארה"ב, ואת הטיפול בנושא זה לצורך יחס הון מזערי. את ההנחיות ניתן למצוא בכתובת האינטרנט הבאה:

השנתי האחרון שקדם לו, יש בגינה הפסד שטרם מומש מהתאמות לשווי הוגן, אשר סכום העלות המופחתת שלה (כלומר השווי ההוגן של אגרת החוב בתוספת הסכום שרשום ברווח כולל אחר) לימים אלה בהתאם לפרסומים גבוה בשיעור של 20% או יותר מהסכום האמור ליום זה שהיה נרשם לפי הוראותינו שחלו לפני היישום לראשונה של הפרסומים.

4. מובהר כי תאגיד בנקאי לא רשאי ליישם את התיקון בדוחות הכספיים שלו, ללא אישור מוקדם ממנהל יחידת דיווח כספי בפקוח על הבנקים.

5. מודגש כי בכוונתנו לוודא שיינתן במועד היישום לראשונה של התיקונים גילוי מובלט ומפורט, בהתאם לדרישות הגילוי שנקבעו בפרסומים, באופן שיבהיר בצורה ברורה את מהות השינויים שבוצעו בשיטות מדידת ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני, ובקביעת השווי ההוגן על ידי התאגיד הבנקאי, ואת תוצאותיהם על הרישום החשבונאי. במסגרת זאת, תאגיד בנקאי, אשר ישתמש באפשרות לייחס ירידות ערך שאינן זמניות (לפי ההגדרות בהוראותינו הקיימות) לרווח כולל אחר ידרש לתת בדוחות רבעוניים ושנתיים שבהם ייושמו התיקונים גילוי לרווח והפסד פרו פורמה שהיה מוצג אילו התאגיד הבנקאי לא היה משתמש באפשרות זו.

עקרונות לעריכת הדוח

4. א. דוח רבעוני ייערך בהתאם לכללי החשבונאות שנקבעו בהוראות המפקח בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי תוך שינויים המתחייבים מהעניין ובהתאם לעקרונות החשבונאים המקובלים לעניין דיווח כספי לתקופות ביניים, וכללי הדיווח שנקבעו בהוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.
 - כללי ההכרה, המדידה והגילוי שנקבעו בתקן חשבונאות בינלאומי 34, בדבר "דיווח כספי לתקופות ביניים", לרבות ההבהרות המתייחסות אליו שפורסמו על ידי הוועדה לפרשנויות של דיווח כספי בינלאומי (להלן בהוראה זו – תקן 34), יחולו על דוח רבעוני של תאגיד בנקאי, למעט:
 - (1) דוגמאות לכללי הכרה ומדידה שצוינו בנספחים ב' ו-ג' לתקן 34 הקשורים לנושאים שבהם לא אומצו תקני הדיווח הכספי הבינלאומיים.
 - (2) סעיפים 12 ו-16 (ז) בתקן 34.
- ב. הדוח הכספי הרבעוני ייערך על בסיס סכומים מדווחים בהתאם לאמור בסעיף 4 להוראות בדבר עריכת דוח כספי שנתי של תאגיד בנקאי.
- ג. עורך התאגיד הבנקאי דוח שנתי מאוחד, אין חובה לפרסם דוח רבעוני של התאגיד הבנקאי.
- ד. הדוח הרבעוני יערך בהתאם למתכונת המינימלית המפורטת בהוראות אלה. בנוסף, תאגיד בנקאי יבחן בכל מועד דיווח האם חלו שינויים מהותיים במידע לגבי סיכון אשראי ולגבי סיכונים אחרים שלא נכלל במתכונת המינימלית (לדוגמא, ביאור על אשראי לציבור, סיכון אשראי לפי גודל לווה), לעומת המידע שנכלל בדוח השנתי, המצדיקים הכללת ביאור בנושא בדוח הכספי הרבעוני.
- ה. בוטל.
- ו. האמור בהוראות אלה אינו גורע מהחובה לקיים הוראות אחרות החלות בנושאים אלה, לרבות פרק ד' לתקנות ניירות ערך (דוחות תקופתיים ומיידיים), התש"ל - 1970.

דוח דירקטוריון רבעוני

5. דוח דירקטוריון רבעוני יכלול הסברים ביחס להתפתחויות מהותיות בעסקי התאגיד הבנקאי וחברות הבת שלו, שינויים מהותיים במצבו ליום המאזן לעומת דוח הדירקטוריון הקודם והתייחסות לאירועים שחלו לאחר תאריך הדוח הכספי ואשר עשויים לגרום לשינויים מהותיים במצבו העסקי. האמור לעיל יתייחס לנושאים אלה:
 - א. (1) התפתחויות בהכנסות, בהוצאות ובהפרשה למס לרבות חלקה של הקבוצה ברווחי חברות כלולות;
 - (2) התפתחויות בנכסים ובהתחייבויות (לרבות התחייבויות תלויות) של הקבוצה;
 - (3) התפתחויות בשיעורי הכנסה והוצאה, במירווחים ובחשיפה לסיכונים, תוך התייחסות ספציפית לתמורות שחלו בסעיפים ובמגזרי הפעילות השונים;
- ב. השינויים באמצעים ההוניים, בתשואה להון (על בסיס שנתי אפקטיבי) וביחס ההון לרכיבי סיכון;
- ב1. התפתחויות בפעילות מגזרי פעילות;

ג. התפתחויות בסיכון אשראי, לרבות בהקשר לסיכון אשראי בעייתי ונכסים שאינם מבצעים. במסגרת הדיון יפורטו יתרות במתכונת הלוח בנספח א' להוראות בדבר עריכת דוח דירקטוריון שנתי. זאת, בכפוף לנדרש בסעיף 9.א. לגבי נתוני ההשוואה.

11. חשיפת אשראי למוסדות פיננסיים זרים :

תאגיד בנקאי, שיש לו חשיפת אשראי מהותית למוסדות פיננסיים זרים, יכלול את הפרטים בהתאם לנדרש בסעיף 2(יא)(2) להוראות בדבר עריכת דוח דירקטוריון שנתי. זאת, בכפוף לנדרש בסעיף 9.א. לגבי נתוני ההשוואה.

22. ייכלל דיון מורחב בדבר התפתחויות בסיכונים הקיימים בתיק ההלוואות לדיון של תאגיד בנקאי, ובדבר הפעולות שהוא מבצע כדי להתמודד עם סיכונים אלה, בהתאם לנדרש בסעיף 2(יא)(2) להוראות בדבר עריכת דוח דירקטוריון שנתי. זאת, בכפוף לנדרש בסעיף 9.א. לגבי נתוני ההשוואה.

33. התפתחויות בחשיפה לשינויים בשיעורי הריבית. במסגרת הדיון ינתן פירוט להשפעת שינויים היפותטיים בשיעורי הריבית על השווי ההוגן של המכשירים הפיננסיים של התאגיד הבנקאי ושל חברות מאוחדות שלו בהתאם למתכונת הלוחות בנספח א'2 להוראות בדבר עריכת דוח דירקטוריון שנתי. זאת, בכפוף לנדרש בסעיף 9.א. לגבי נתוני ההשוואה. בנוסף, יכלול בדיון גילוי לשינויים מהותיים בפרטים נוספים שנכללו בדוח השנתי לפי סעיף 2(יא)(4) להוראות בדבר עריכת דוח דירקטוריון שנתי.

ד. (1) סקירה תמציתית של תמורות עיקריות בפעילות חברות מאוחדות ;
(2) סקירת התפתחויות של חברות כלולות עיקריות, תוך התייחסות ספציפית לתמורות העיקריות שחלו בנושאים המפורטים בפסקאות א. ו-ב. ;

(3) התשואה של הקבוצה (על בסיס שנתי אפקטיבי) על השקעותיה באותן חברות ;
11. השפעת התפתחויות עיקריות בענף הבנקאות (בארץ ובח"ל) על התוצאות העסקיות של הקבוצה. כאשר הדבר נחוץ לצורך שיפור ההסבר, יינתנו גם נתוני רקע על התפתחויות כלכליות בישראל ובעולם ;

ה. פרטים בדבר עסקאות עם צדדים קשורים אשר נעשו שלא בדרך העסקים הרגילה - ובכלל זה גם עסקאות שחלו לאחר הרבעון המדווח ועד למועד פרסום הדוח ;

ו. השינויים במצב הנזילות ובמדיניות ההנהלה לגיוס מקורות ;

11. בקורות ונהלים לגבי הגילוי – בסוף דוח הדירקטוריון הרבעוני, יינתן גילוי על-פי האמור להלן :

(1) בקורות ונהלים לגבי הגילוי :

✓ יש ליתן גילוי בדבר מסקנות המנכ"ל והחשבונאי הראשי, או אדם המבצע בפועל אותו תפקיד, באשר לאפקטיביות הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של התאגיד הבנקאי לסוף הרבעון, בהתבסס על ההערכה הנדרשת בסעיף 4 להוראת ניהול בנקאי תקין מס' 309.

✓ כאשר הנהלת התאגיד בנקאי מעריכה כי הבקורות ונהלים לגבי הגילוי הינם אפקטיביים, ינתן גילוי על-פי הנוסח המפורט להלן : "הנהלת התאגיד הבנקאי, בשיתוף עם המנכ"ל והחשבונאי הראשי של התאגיד הבנקאי, העריכו לתום התקופה המכוסה בדוח זה את האפקטיביות של הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של התאגיד הבנקאי. על בסיס הערכה זו, מנכ"ל התאגיד הבנקאי והחשבונאי הראשי הסיקו כי לתום תקופה זו הבקורות ונהלים לגבי הגילוי של התאגיד הבנקאי הינם אפקטיביים כדי לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על המידע שהתאגיד הבנקאי נדרש לגלות בדוח הרבעוני בהתאם להוראות הדיווח לציבור של המפקח על הבנקים ובמועד שנקבע בהוראות אלו".

✓ כאשר להנהלת התאגיד הבנקאי ולחשבונאי הראשי נתגלתה חולשה מהותית בבקורות ונהלים לגבי הגילוי, אך עד למועד הדיווח היא תוקנה והנהלת התאגיד הבנקאי מעריכה כי בקורות הגילוי ונהלים הינם אפקטיביים, מעבר לנוסח הגילוי לעיל, ינתן גם פירוט הכולל, בין השאר, גילוי על מהות החולשה המהותית בבקורות ונהלים, השפעתה על הדיווח הכספי והאמצעים שנקטו לשיפור הבקורות ונהלים.

רשימת תוספות וביאורים לדוגמה

<u>עמוד</u>	<u>תיאור</u>	<u>תוספת</u>
	<u>סקירת הנהלה רבעונית לדוגמה</u>	
680-7	שיעורי הכנסות והוצאות ריבית וניתוח השינויים בהכנסות והוצאות ריבית	א'
680-10.1	החשיפה לשינויים בשערי ריבית	ב'
680-10.2	סיכון האשראי הכולל לפי ענפי המשק על בסיס מאוחד	ג'
680-10.2.3	חשיפה למדינות זרות	ד'
680-10.3	<u>הצהרה לגבי גילוי</u>	
680-10.5	<u>דוח רואה החשבון המבקר</u>	
	<u>תמצית דוחות כספיים רבעוניים לדוגמה</u>	<u>תוספת</u>
680-11	תמצית מאזן	א'1
680-12	תמצית דוח רווח והפסד	א'2
680-13	תמצית דוח על שינויים בהון העצמי	א'3
680-14	תמצית דוח על תזרימי מזומנים – בנק	א'4
680-15	תמצית דוח על תזרימי מזומנים - תאגיד בנקאי מיוחד	א'5
	<u>ביאורים תמציתיים מסוימים לדוגמה לדוחות הכספיים הרבעוניים</u>	<u>ביאור</u>
680-16	השקעות בניירות ערך	1
680-17	סיכון אשראי, אשראי לציבור והפרשה להפסדי אשראי	2
680-17.7	פיקדונות הציבור	א2
680-18	הלימות הון לפי הוראות המפקח על הבנקים	3
680-19	נכסים והתחייבויות לפי בסיסי הצמדה	4
	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות :	5
680-20	מכשירים פיננסיים חוץ מאזניים	א5
680-20	התחייבויות תלויות והתקשרויות מיוחדות אחרות	ב5
	פעילות במכשירים נגזרים – היקף, סיכונים אשראי ומועדי פרעון :	6
680-21	היקף הפעילות על בסיס מאוחד	א6
680-22	סיכונים אשראי בגין מכשירים נגזרים לפי צד נגדי לחוזה	ב6
680-22	פירוט מועדי פרעון – סכומים נקובים	ג6
680-22.1	יתרות ואומדני שווי הוגן של מכשירים פיננסיים	7
680-22.2	פריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה	א7
680-22.4	שינויים בפריטים הנמדדים בשווי הוגן על בסיס חוזר ונשנה שנכללו ברמה 3	ב7
680-22.10	מידע כמותי על פריטים הנמדדים בשווי הוגן שנכללו ברמה 3	ג7
680-23	הכנסות והוצאות ריבית	8
680-23.1	הכנסות מימון שאינן מריבית	9
680-25	מגזרי פעילות	10
680-26	רווח (הפסד) כולל אחר מצטבר	11

5. אני ואחרים בבנק המצהירים הצהרה זו גילינו לרואה החשבון המבקר, לדירקטוריון ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון*** של הבנק, בהתבסס על הערכתנו העדכנית ביותר לגבי הבקרה הפנימית על דיווח כספי :

(א) את כל הליקויים המשמעותיים והחולשות המהותיות בקביעתה או בהפעלתה של הבקרה הפנימית על דיווח כספי, אשר סביר שצפויים לפגוע ביכולתו של הבנק לרשום, לעבד, לסכם ולדווח על מידע כספי ; וכן

(ב) כל תרמית, בין מהותית ובין שאינה מהותית, בה מעורבת ההנהלה או מעורבים עובדים אחרים שיש להם תפקיד משמעותי בבקרה הפנימית של הבנק על דיווח כספי.

אין באמור לעיל כדי לגרוע מאחריותי או מאחריות כל אדם אחר, על פי כל דין.

[חתימה]

[תאריך]

[שם ותפקיד]

*** כאשר מתאים, במקום "ולוועדת הביקורת של הדירקטוריון" ירשם : "לוועדת הביקורת ולוועדת (יש לזהות את שם הוועדה) של הדירקטוריון", אם היא ממלאת תפקידים דומים.

דוח רואה החשבון המבקר - דוחות כספיים רבעוניים מאוחדים

בדוח רבעוני של תאגיד בנקאי, מיד לאחר הצהרה לגבי גילוי, יכלול דוח סקירה של רואה החשבון המבקר לגבי דוחות כספיים הרבעוניים. להלן דוגמה למתכונת הדוח:

דוח סקירה של רואי החשבון המבקרים לבעלי המניות של בנק לדוגמא בע"מ

מבוא

סקרנו את המידע הכספי המצורף של בנק לדוגמא בע"מ וחברות בנות שלו (להלן – "הבנק"), הכולל את מאזן הביניים התמציתי המאוחד ליום 31 במרס 20X0 ואת הדוחות התמציתיים ביניים המאוחדים על רווח והפסד, השינויים בהון העצמי ותזרימי המזומנים לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. הדירקטוריון וההנהלה אחראים לעריכה ולהצגה של מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופות ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. אחריותנו היא להביע מסקנה על מידע כספי לתקופת ביניים זו בהתבסס על סקירתנו.

לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של חברות מאוחדות אשר נכסיהן הכלולים באיחוד מהווים כ- % _____ מכלל הנכסים המאוחדים ליום 31 במרס 20X0, והכנסותיהן מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי הכלולים בדוחות רווח והפסד מאוחדים מהווים כ- % _____ מכלל ההכנסות במאוחד מריבית, נטו לפני הוצאות בגין הפסדי אשראי לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. כמו כן, לא סקרנו את המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של חברות מוחזקות המטופלות לפי שיטת השווי המאזני אשר ההשקעה בהן הינה כ- % _____ מיליוני ש"ח ליום 31 במרס 20X0 וחלקו של הבנק ברווחיהן הינו כ- % _____ מיליוני ש"ח לתקופה של שלושה חודשים שהסתיימה באותו תאריך. המידע הכספי לתקופת הביניים התמציתי של אותן חברות נסקר על ידי רואי חשבון אחרים שדוחות הסקירה שלהם הומצאו לנו ומסקנתנו, ככל שהיא מתייחסת למידע הכספי בגין אותן חברות, מבוססת על דוחות הסקירה של רואי החשבון האחרים.

היקף הסקירה

ערכנו את סקירתנו בהתאם לתקן סקירה 1 של לשכת רואי חשבון בישראל "סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים הנערכת על ידי רואה החשבון המבקר של היישות" ותקן סקירה שיישומו בסקירה של תאגידי בנקאיים נקבע לפי הוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו. סקירה של מידע כספי לתקופות ביניים מורכבת מבידורים, בעיקר עם אנשים האחראים לעניינים הכספיים והחשבונאיים, ומיישום נהלי סקירה אנליטיים ואחרים. סקירה הינה מצומצמת בהיקפה במידה ניכרת מאשר ביקורת הנערכת בהתאם לתקני ביקורת מקובלים בישראל ולפיכך אינה מאפשרת לנו להשיג ביטחון שניודע לכל העניינים המשמעותיים שהיו יכולים להיות מזוהים בביקורת. בהתאם לכך, אין אנו מחויבים חוות דעת של ביקורת.

מסקנה

בהתבסס על סקירתנו ועל דוחות הסקירה של רואי חשבון אחרים, לא בא לתשומת ליבנו דבר הגורם לנו לסבור שהמידע הכספי הנ"ל אינו ערוך, מכל הבחינות המהותיות, בהתאם לכללי חשבונאות מקובלים בישראל (Israeli GAAP) לדיווח כספי לתקופת ביניים ובהתאם להוראות המפקח על הבנקים והנחיותיו.

[חתימת רואה החשבון המבקר]

[תאריך]

ביאור 1 - ניירות ערך (המשך – 2)

**תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו
סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים**

1. שווי הוגן והפסדים שטרם מומשו, לפי משך זמן ושיעור ירידת הערך, של ניירות ערך זמינים למכירה¹ הנמצאים

בפוזיציות הפסד שטרם מומש

30 ביוני 20X0 (לא מבוקר)				פחות מ- 12 חודשים⁴				
12 חודשים ומעלה²			שווי הוגן	הפסדים שטרם מומשו			שווי הוגן	
סה"כ	20-40%³	0-20%⁴		סה"כ	20-40%³	0-20%⁴		
0	0	0	0	0	0	0	איגרות חוב-	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלת ישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלות זרות	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS) ⁶	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מניות -	
0	0	0	0	0	0	0	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	
30 ביוני 20X-1 (לא מבוקר)				פחות מ- 12 חודשים⁴				
0	0	0	0	0	0	0	איגרות חוב-	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלת ישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלות זרות	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מניות -	
0	0	0	0	0	0	0	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	
31 בדצמבר 20X-1 (מבוקר)				פחות מ- 12 חודשים⁴				
0	0	0	0	0	0	0	איגרות חוב-	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלת ישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של ממשלות זרות	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של מוסדות פיננסיים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מגובי נכסים (ABS) או מגובי משכנתאות (MBS)	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים בישראל	
0	0	0	0	0	0	0	של אחרים זרים	
0	0	0	0	0	0	0	מניות -	
0	0	0	0	0	0	0	סך כל ניירות הערך הזמינים למכירה	

¹ אם יש לתאגיד הבנקאי איגרות חוב המוחזקות לפידיון, אשר נמצאות ביום 31 בדצמבר 19X0 בפוזיציות הפסד שטרם מומש, יש לתת לגביהן גילוי במתכונת דומה לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה, ולהוסיף בגילוי נתונים על העלות המופחתת של איגרות חוב אלו

² השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך פחות מ- 12 חודשים.

³ השקעות שהיו בפוזיציות הפסד שטרם מומש מתמשכת במשך 12 חודשים ומעלה.

⁴ השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה עד 20% מהעלות המופחתת שלהן.

⁵ השקעות שהפסד שטרם מומש בגינן מהווה מעל 20% ועד 40% מהעלות המופחתת שלהן. [יש להתאים את השיעור של ה- 40% לשיעור שנקבע בהתאם למדיניות התאגיד הבנקאי אשר מחייב ככלל רישום ירידת ערך שאינה בעלת אופי זמני. אם קיימת השקעה בנייר ערך אשר הפסד שטרם מומש בגינה עולה על 40% יש לתת גילוי נפרד להשקעה זו, לעלות המופחתת, השווי הוגן שלה ולהפסד שטרם מומש בגינה, והסבר מדוע ירידת הערך של השקעה זו נחשבת זמנית].

⁶ אם מהותי, יש להבחין בין ניירות ערך מגובי נכסים (ABS) לבנין ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS).

ביאור 1 - ניירות ערך (המשך – 3)

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו
סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים

30.6.20X0

רווח כולל אחר מצטבר

שווי	עלות מופחתת		
הוגן	הפסדים	רווחים	(במניות עלות)
(במיליוני ש"ח)			
ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):¹			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through):¹			
0	0	0	0
ניירות ערך בערבות GNMA ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
0	0	0	0
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו- STRIPPED MBS):¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שמובטחים ע"י ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):¹			
0	0	0	0
חייבים בגין כרטיסי אשראי ¹			
0	0	0	0
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים ¹			
0	0	0	0
אשראי לרכישת רכב ¹			
0	0	0	0
אשראי אחר לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אשראי שאינו לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי נכסים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
0	0	0	0

הערה:

אם יש לתאגיד הבנקאי ניירות ערך למסחר או ניירות ערך המוחזקים לפדיון מהסוגים המפורטים בסעיפים 1.ז או 2.ז לעיל, יש לתת לגביהם גילוי במתכונת דומה (בשינויים המתחייבים) לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה.

¹ תצורה הפניה לעמודים בדוח השנתי של התאגיד הבנקאי שבהם נכלל התיאור של ניירות הערך שנכללו בקטגוריה זו.

ביאור 1 - ניירות ערך (המשך - 4)

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו
 סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים

30.6.20X-1

רווח כולל אחר מצטבר

שווי	עלות מופחתת		
הוגן	הפסדים	רווחים	(במניות עלות)
(במיליוני ש"ח)			
<u>ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים</u>			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):¹			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through):¹			
0	0	0	0
ניירות ערך בערבות GNMA ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
0	0	0	0
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו-STRIPPED MBS):¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או			
0	0	0	0
בערבות ¹			
ניירות ערך שמובטחים ע"י ניירות ערך מגובי משכנתאות			
0	0	0	0
שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
0	0	0	0
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):¹			
0	0	0	0
חייבים בגין כרטיסי אשראי ¹			
0	0	0	0
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים ¹			
0	0	0	0
אשראי לרכישת רכב ¹			
0	0	0	0
אשראי אחר לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אשראי שאינו לאנשים פרטיים ¹			
0	0	0	0
אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי נכסים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
0	0	0	0

הערה:

אם יש לתאגיד הבנקאי ניירות ערך למסחר או ניירות ערך המוחזקים לפדיון מהסוגים המפורטים בסעיפים 1.ז או 2.ז לעיל, יש לתת לגביהם גילוי במתכונת דומה (בשינויים המתחייבים) לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה.

¹ תצורה הפניה לעמודים בדוח השנתי של התאגיד הבנקאי שבהם נכלל התיאור של ניירות הערך שנכללו בקטגוריה זו.

ביאור 1 - ניירות ערך (המשך – 5)

תאגיד בנקאי בע"מ וחברות מאוחדות שלו
סכומים מדווחים, במיליוני שקלים חדשים

31.12.20X-1

רווח כולל אחר מצטבר

שווי	עלות מופחתת		
הוגן	הפסדים	רווחים	(במניות עלות)
(במיליוני ש"ח)			
ז. פירוט נוסף על בסיס מאוחד לגבי ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
1. ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS):¹			
א. ניירות ערך מסוג העבר באמצעות (pass through):¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
ניירות ערך בערבות GNMA ¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA וע"י FHLMC ¹			
ניירות ערך אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות מסוג העבר באמצעות			
0	0	0	0
ב. ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים (כולל REMIC, CMO ו- STRIPPED MBS):¹			
ניירות ערך שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
ניירות ערך שמובטחים ע"י ניירות ערך מגובי משכנתאות שהונפקו ע"י FNMA, FHLMC או GNMA או בערבות ¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
כל שאר ניירות הערך מגובי המשכנתאות (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות אחרים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי משכנתאות (MBS)			
2. ניירות ערך מגובי נכסים (ABS):¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
0	0	0	0
חייבים בגין כרטיסי אשראי ¹			
קווי אשראי לכל מטרה בביטחון דירת מגורים ¹			
אשראי לרכישת רכב ¹			
אשראי אחר לאנשים פרטיים ¹			
אשראי שאינו לאנשים פרטיים ¹			
אחרים (פרט אם מהותי) ¹			
0	0	0	0
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך מגובי נכסים			
0	0	0	0
סה"כ ניירות ערך זמינים למכירה מגובי משכנתאות ומגובי נכסים			
0	0	0	0

הערה:

אם יש לתאגיד הבנקאי ניירות ערך למסחר או ניירות ערך המוחזקים לפדיון מהסוגים המפורטים בסעיפים 1.ז או 2.ז לעיל, יש לתת לגביהם גילוי במתכונת דומה (בשינויים המתחייבים) לגילוי על ניירות ערך זמינים למכירה.

¹ תצורה הפניה לעמודים בדוח השנתי של התאגיד הבנקאי שבהם נכלל התיאור של ניירות הערך שנכללו בקטגוריה זו.

(י) מצב האמצעים ההוניים של החברה והשינויים בהם, לרבות:

(1) הנפקות הון;

(2) חלוקת דיבידנד;

(3) השפעת שיטת הטיפול בפעילויות חוץ שמטבע הפעילות שלהן שונה ממטבע הפעילות של חכ"א על ההון העצמי;

(יא) תיאור עקרונות ניהול הסיכונים של החברה לרבות מגמת ההתפתחות, המדיניות והבקרה על יישומה. בדיווח תיכלל התייחסות לפחות להתפתחות מדדי הסיכון השונים, לרבות הבאים:

(1) יחס ההון לרכיבי הסיכון; אם נקבע לחכ"א יחס הון מזערי גבוה מ- 9%, בין על פי דרישת

המפקח ובין על פי החלטת חכ"א, יש לציין את היחס שנקבע ונסיבות קביעתו;

(2) ההוצאה בגין נזקים משימוש בכרטיסי אשראי ביחס לנפח הפעילות בהם;

(א2) סיכון אשראי:

(א) שיעור יתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם צוברים הכנסות ריבית מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי;

(ב) שיעור יתרת חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם פגומים שנמצאים בפיגור של 90 ימים או יותר מיתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי;

(ג) שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת החייבים בגין פעילות כרטיסי אשראי;

(ד) שיעור יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת חייבים פגומים בגין פעילות בכרטיסי אשראי שאינם צוברים הכנסות ריבית;

(ה) שיעור סיכון אשראי מסחרי בעייתי מסיכון אשראי כולל;

(ו) שיעור ההוצאות בגין הפסדי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי;

(ז) שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מהיתרה הממוצעת של חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי;

(ח) שיעור המחיקות נטו בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי מיתרת ההפרשה להפסדי אשראי בגין חייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.

לעניין סעיף זה, יתרת החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי תחושב לפי יתרת החוב הרשומה של החייבים בגין פעילות בכרטיסי אשראי.

(3) יפורטו יתרות נכסים שאינם מבצעים, חובות פגומים בארגון מחדש של חוב בעייתי שצוברים הכנסות ריבית, סיכון אשראי מסחרי בעייתי וחובות שאינם פגומים בפיגור של 90 ימים או יותר, לפי מתכונת הלוח בנספח ב'.

לעניין זה: "נכסים שאינם מבצעים" – חובות פגומים שאינם צוברים הכנסות ריבית ונכסים שהתקבלו בגין אשראים שסולקו.

(א3) יש להתייחס בדיון, בין היתר, אל שינויים מתקופת דיווח אחת לתקופת דיווח שניה בכל אחד מרכיבי ההפרשה להפסדי אשראי (ראה סעיף 3.ג29. בפרק על דוח כספי של תאגיד בנקאי). יש לדון במידה שבה הפסדי האשראי בפועל היו שונים מהאומדנים המקוריים. הסיבות

לשינויים באומדנים של הנהלת החכ"א יבהירו את הגורמים שעליהם נסמכה ההנהלה כדי לקבוע שהאומדנים המעודכנים הינם נאותים יותר, וכיצד נקבעו האומדנים המעודכנים. חכ"א המיישמת תהליך שיטתי צריכה לרשום הוצאות בגין הפסדי אשראי המשקפות שינויים באיכות הנכסים, כפי שאלה נמדדים בסקירות תקופתיות של תיק האשראי שמבצעת החכ"א. יש לדון בסיבות לשינויים באיכות הנכסים של החכ"א ולהסביר כיצד שינויים אלה השפיעו על יתרת ההפרשה להפסדי אשראי ועל ההוצאות בגין הפסדי אשראי. אם ההפסדים ההיסטוריים נראים נמוכים או גבוהים ביחס לרמת יתרת ההפרשה להפסדי אשראי בתאריך המאזן האחרון המוצג, יש להסביר את ההבדל. אם חכ"א שינתה את שיטת קביעת ההפרשה להפסדי אשראי, יש להסביר את הבסיס לשינוי שיטת קביעת ההפרשה ואת ההשלכות של השינוי שבוצע.

(4) החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, בהתאם לנדרש בסעיף 2.(יא). (4) בהוראות הדיווח לציבור בדבר דוח דירקטוריון של תאגיד בנקאי, לפי הדוגמה בנספח א'2 בעמוד 8-630 ;

(5) החשיפה לשינויים בשערי מטבעות חוץ ;

(6) (א) מצב ההצמדה והתקופות לפרעון של הנכסים וההתחייבויות, לרבות ההתפתחות הצפויה במצב ההצמדה ובמטבעות חוץ עיקריים, לפי התקופות לפרעון הנוותרות ; בין היתר יש לתת גילוי המתייחס להשפעה של שינויים קטנים במחירים על הסכומים החוץ מאזניים המוצגים בגין אופציות המשפיעות על בסיסי ההצמדה ועל התקופות לפרעון, ועל מידת הרלבנטיות של סכומים אלה במידה ויחול שינוי מהותי במחירים.

(ב) דיון על מצב הנזילות לטווח קצר (עד 12 חודש) ולטווח ארוך, תוך התייחסות לאיסורים או מגבלות משמעותיות אחרות על העברת כספים בתוך הקבוצה, דיון על מדיניות ההנהלה לגיוס מקורות ועל השפעת אירועים כגון: הורדת או העלאת שערי נזילות והכנסת כלים מוניטריים חדשים, על פעילות חכ"א ותוצאותיה העסקיות ;

(7) תידון ההשפעה של יחסי גידור ושל עסקאות אחרות במכשירים נגזרים, על החשיפה לשינויים בשיעורי הריבית, ועל החשיפה לשינויים בשערי מטבעות חוץ ;

(יב) בוטל.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2372 מיום 24/4/2013 ("גילוי על סיכון אשראי בדוח רבעוני")-המשך

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(4/13) [2] 680-17.6	(4/11) [1] 680-17.6
--	698C-1-698C-11
*(1/13) [3] 699-102	(1/13) [3] 699-102
*(1/13) [1] 699-103	(1/13) [1] 699-103
(4/13) [2] 699-104	(1/13) [1] 699-104
(4/13) [1] 699-105	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.
תיקון טכני.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2388 מיום 20/06/2013 ("שילוב מכתבי הפיקוח על הבנקים

בהוראות הדיווח לציבור)

<u>להכניס עמוד</u>	<u>להוציא עמוד</u>
(6/13) [5] 630-2.1	(12/12) [4] 630-2.1
(6/13) [1] 630-2.2	-----
(6/13) [20] 630-3	(3/12) [19] 630-3
*(4/11) [6] 630-3.1	(4/11) [6] 630-3.1
(6/13) [4] 630-10	(12/04) [3] 630-10
(6/13) [1] 630-11-13	-----
*(3/12) [15] 640-5	(3/12) [15] 640-5
(6/13) [7] 640-5.1	(3/12) [6] 640-5.1
(6/13) [7] 640-5.2	(4/13) [6] 640-5.2
*(4/11) [4] 640-5.3	(4/11) [4] 640-5.3
(6/13) [18] 640-24	(3/12) [17] 640-24
(6/13) [8] 640-25	(3/12) [7] 640-25
(6/13) [3] 655-3	(3/09) [2] 655-3
*(3/11) [3] 655-4	(3/11) [3] 655-4
(6/13) [14] 661-3	(3/12) [13] 661-3
(6/13) [18] 661-4	(12/11) [17] 661-4
*(1/13) [4] 661-10.3	(1/13) [4] 661-10.3
(6/13) [7] 661-10.4	(1/13) [6] 661-10.4
(6/13) [5] 662-4.3	(10/07) [4] 662-4.3
(6/13) [1] 662-4.3.1-4.3.2	-----
(6/13) [3] 662-4.4	(12/11) [2] 662-4.4
(6/13) [1] 662-4.4.1	-----
*(10/10) [3] 663-9.1	(10/10) [3] 663-9.1
(6/13) [10] 663-10	(2/07) [9] 663-10

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.

עדכונים מחוזר מס' ח-06-2388 מיום 20/06/2013 ("שילוב מכתבי הפיקוח על הבנקים
בהוראות הדיווח לציבור") - המשך

להכניס עמוד	להוציא עמוד
*(1/06) [1] 663-11.3	(1/06) [1] 663-11.3
(6/13) [13] 663-12	(2/06) [12] 663-12
(6/13) [1] 663-12.1	-----
*(12/12) [19] 668-1	(12/12) [19] 668-1
(6/13) [24] 668-2	(12/12) [23] 668-2
(6/13) [3] 668-3	(5/12) [2] 668-3
*(11/11) [13] 669-11	(11/11) [13] 669-11
(6/13) [18] 669-12	(4/11) [17] 669-12
*(12/04) [9] 669-13	(12/04) [9] 669-13
(6/13) [14] 669-14	(12/11) [13] 669-14
(6/13) [1] 669-14.1-14.3	-----
(6/13) [14] 669-15	(12/11) [13] 669-15
*(4/13) [16] 669-16	(4/13) [16] 669-16
*(11/12) [1] 669-52.9	(11/12) [1] 669-52.9
(6/13) [2] 669-52.10	(11/12) [1] 669-52.10
(6/13) [1] 669-52.11	-----
(6/13) [2] 669-104-104.6	(4/11) [1] 669-104-104.6
(6/13) [1] 669-104.7	-----
*(5/12) [1] 669-171	(5/12) [1] 669-171
(6/13) [1] 669-172-177	-----
(6/13) [15] 680-2	(4/11) [14] 680-2
(6/13) [21] 680-3	(3/12) [20] 680-3
(6/13) [21] 680-6	(4/13) [20] 680-6
*(12/12) [15] 680-7	(12/12) [15] 680-7
(6/13) [2] 680-10.4	(3/08) [1] 680-10.4
(6/13) [1] 680-10.4.1	-----
*(3/12) [16] 680-11	(3/12) [16] 680-11
(6/13) [1] 680-16.2-16.5	-----
(6/13) [5] 691B-3	(4/11) [4] 691B-3
*(4/11) [4] 691B-3.1	(4/11) [4] 691B-3.1
*(4/13) [2] 699-104	(4/13) [2] 699-104
(6/13) [2] 699-105	(4/13) [1] 699-105
(6/13) [1] 699-106	-----

*עמוד זה הודפס מחדש בעקבות המעבר להדפסה דו-צדדית. ההדפסה בעדכון זה זהה לנוסח הקיים.